

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

O nacionalistih

Nacionalizem (ne nacionalnost) je pri nas v slabem spominu. Prvič se nam je zapletal pod noge v habsburški monarhiji, ko smo bili v državnem sklopu, v katerem je tujec v imenu države pobiral in dajal Dal je pa najraje zavenziku, somišljeniku, ki je imel o državi isti nazor: da naj jo čimprej preplavi nemštvo. Takega zavenzika seveda ni mogel dobiti v vrstah, ki so si za svoj smoter postavile zmago slovenstva ali so vsaj nemštvo napovedovale trajen boj, tudi ne v vrstah, ki so za okrepitev slovenstva grozile z zvezo s Hrvati in Srbi in jo tudi že sklenile, ampak ga je našel med tistimi posamezniki, ki so se iz bog ve kakšne užaljenosti razhudili na »preprosto ljudstvo« in so le gospodarju zmeraj dopovedovali, da so s svojim kapitalom vred na njegovi strani in da bodo tudi deželnemu odboru, v katerem je bilo ljudstvo zastopano, nagajali in zoprvali, le gospodar naj jim kakke privilegije prizna, da naj jim poseben položaj v deželi, ali z drugo besedo: proglasili so se nacionaliste, za prišaste gospodarje narodnosti. In gospodar jih je rad gledal. Na tisoče glasov iz ljudstva ni doseglo toliko kot deputacija treh takih nacionalistov, ki so bili doma znani pod priimkom nemčurji.

Ta družba, ki nikdar ni mogla pričakovati kakega odobravanja s strani ljudstva, ker je bila z njim vedno v ostrem sporu, seveda tudi Jugoslavije ni mogla prav pojmovati. Ni si mogla predstavljati, da je to ljudska država, država Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki si v hoteni vzajemnosti, v življenjskem boju nujno drug na drugega navezani, v popolni enakopravnosti utirajo pot v bodočnost. Kaj ljudskega si ta družba sploh ne more zamisliti, ker je bila zmeraj ošabno izven njega. Zlasti je nedovzetna za pojmovanje enakopravnosti, ker v enakopravnosti zaradi svoje maloštevilnosti takoj propade. Iz privilegirane položaja po gospodarjevi naklonjenosti bi bil prehod v enakopravnost prevelik padec. Tako to družbo nacionalistov v Avstriji kmalu po pomiritev prvih valov v novi državi spet vidimo med »nacionalisti«. Iščo, kdo bo sedaj gospodar, kdo bo sedaj v imenu države jemal in delil, kdo bi sedaj mogel dati in zavarovati privilegirani položaj, ker ljudstva in enakopravnosti ne more razumeti, oziroma se teh lastnosti demokratičnega reda celo boji. Dasi se nihče v državi ne mara postaviti za gospodarja, dasi vsak pameten državljan ve, da je obstoj države možen samo v enakopravnosti jezika, kulture in vseh drugih zakladov ljudstva, si ta nacionalistična družba po sili hoče postaviti gospodarja, da bi jo varoval in gojil in ji dajal privilegije. Ko milijonske množice v nekakem državljanskem poklicu molče vzdržujejo državo, so vdane vsem njenim temeljnim osnovam, izpolnjujejo vse zakone in stoji za oblastjo kot njeno neumrljivo poroštvo, ta odtujena družba v skupščini, v senatu, na majhnih zarotniških zborovanjih, v časopisju vpije, da je nacionalna, da je nekaj boljšega, da za obstoj države pomeni več kot vsi ostali milijoni. Ob množicah, ki so nacionalna, se ta družba, ki ima silen nagon za dnevu politično spletakarjenje, proglasa za nacionalno in s tem samo po sebi zastopava za življenjskim bojem zaposleno ljudstvo, ki za izrecno proglasjanje nima časa in se mu nacionalnost zdi sama po sebi umljiva. Obenem s tem proglasjanjem za nekaj boljšega zahteva tudi nekaj boljši položaj, privilegije. Če se tej družbi posreči zavzeti oblast, so ti privilegiji kaj neznesli. Zakoni veljajo takrat za »preprosto ljudstvo«, za »nacionaliste« pa veljajo izjeme in pravno stanje se zamaje. Če pa ta razvajena družba privilegijev ne dobi, zavpije, da je preganjana in da je sedaj država v nevarnosti, starejši pa mlajše bodrijo in ščuvajo: »Le naprej, brez miru!...« in zraven se pristavljajo: »... kljub težkim časom, kljub težkim razmeram, kar je sicer običajna tožba vseh vekov, ker človeštvo še nikdar ni reklo, da so časi lahki in da so razmere lahke. Toda človeštvo je do trpljenja zmeraj imelo neko spoštovanje, zato »nacionalisti« hočejo dopovedati gospodarju, da so zaradi njega preganjani in da trpe, naj to vpiše k njihovem računu v dobro. Če vladajo, preganjajo, da nihče ni varen pred njimi, če ne vladajo, se proglasajo za preganjane — samo ti dve skrajnosti spadata v ta miselni svet.

Zanimivo je tudi to, da se ta bahaški nacionalizem zmeraj drži istih krajev in istih socialnih slojev — v Avstriji in v Jugoslaviji. Ali je Balkan že rodil učenjaka, ki bi to mogel ovreči? Po mestih, po manjših podeželskih trgih, med napol šolanimi ljudmi, med gospodskimi kmetom ali kvečkem gospodo — tu so se zbirali »nacionalisti« v Avstriji in se zbirajo v Jugoslaviji. Taka gnezda, ki danes pri vsakih volitvah pokažejo največ opozicijskih glasov — ker JNS ne postavlja več kandidatnih list na svoje ime —, ki so bila stalno nek izjemen otok v ljudstvu, slovensčine do l. 1918 sploh poznala niso ali kvečkemu takrat, kadar je kmet drva pripeljal, toda to je bil »paver«, danes so glavna zbirališča »nacionalistov«. Ali more kdo to tajiti? Odkod so se vzeli ti »nacionalisti«, ki nekoga v državi proglasajo za gospodarja in ga prosijo, naj jih nagradi s privilegiji? Zanimivo je tudi, kaj ta družba čita. Na bivšem Kranjskem »Jutro«, na bivšem Štajerskem pa »Jutro« in »Mariborerzeitung« Prav ta vzporednost je presenetljiva, pa — neovrgljiva za tistega, ki je nekoliko pogledal po naših nemških hišah. Ne boš zlepa dobil »Slovenca« in »Mariborerzeitung« skupaj, kvečkemu v kakih gostilnah, kamor hodijo pit »zmerni elementi«, sicer pa k temu nemškemu listu po razpoloženju čitatelja spada »Jutro«, kvečkemu še kako socialistično glasilo, kar že na zunaj kaže, da smo v Jugoslavijo prišli iz Avstrije, da smo današnje »nacionaliste« dobili po avstrijski. To je tudi popolnoma v sistemu te družbe, ki se mora v boju proti ljudstvu zmeraj posluževati gospodarja, če ga ni, si ga pa izbere in mu ponuja gospodarski položaj.

Kakor je ta družba, sekta v narodnem in državnem organizmu, nerodovitna v narodnem in kulturnem delovanju, tako je čudno, da ne izumre. Če jo pa od bližje pogledamo, pa to

Angleški opazovalec zadovoljen s francosko vojsko

Samo letalstvo še ni na višku

Pariz, 29. marca. b. Po odhodu gospoda Winstona Churchilla iz Pariza je zavladalo v političnih krogih veliko zanimanje za njegove razgovore, ki jih je imel v Franciji z uglednimi predstavniki francoskega političnega in javnega življenja. Churchill se je razgovarjal s predsednikom vlade Leonom Blumom, zunanji ministrom Pavlom Boncourjem, vojnimi ministrom Daladierom, bivšim ministrskim predsednikom Chautempsom, Flandinom, Marinom, Renaudom, Mandelom in končno še z Leferom in telom francoskega generalnega štaba g. Gamelinom. V zvezi z obiskom g. Churchilla v Parizu poroča londonski dopisnik »Joura«, da se je g. Churchill hotel predvsem poučiti o stanju francoske armade, zlasti kopnenih in pomorskih sil. Dopisnik istega lista poroča, da so britanski uradni krogi naravnost navdušeni nad stanjem francoske armade na kopnem in na morju in le obžalujejo, da ni vlada mogla storiti istega napredka tudi v letalstvu, ki ni na najvišji stopnji.

Za sprejem angleškega kralja

Pariz, 29. marca. c. Francoski parlament je danes izglasoval soglasno naknadni izredni kredit v višini 8 milijonov frankov (12 milijonov din) za sprejem angleške kraljevske dvojice v Parizu meseca maja.

Prvi sporazum v stavkovnem gibanju

Pariz, 29. marca. AA. (Havas.) Minister Auriole je sprejel danes dopolne tehnične strokovnjake za kovinsko industrijo, ki so člani glavne delavske zveze (CGT) ter imel z njimi konferenco, na kateri so raz-

pravljali o delavskih sporih. Po odhodu s te konference so kovinski delavci izjavljali, da je dosežen načelen sporazum glede vseh točk razen one, ki se nanaša na vprašanje delavskih mezd.

Živahno delovanje češkoslovaških diplomatov v Franciji

Pariz, 29. marca. b. V francoski javnosti opažajo živahno delovanje uradnih predstavnikov Češkoslovaške republike. Pred francoskimi rezervnimi častniki v Rouenu je govoril sinoči češkoslovaški poslanik v Parizu Osusky, ki je poudaril znano trditev, da češkoslovaški Nemci ne predstavljajo prave narodne manjšine, temveč da gre tu le za nemške otoke, ki so se naselili na češkoslovaško ozemlje. Osusky je orisal tudi avtonomistične težnje Slovakov ter izjavil, da so neutemeljene, češ da so Slovaki pod Madžarsko imeli mnogo slabše življenjske pogoje, kakor jih imajo sedaj. Za njim je govoril češkoslovaški vojni ataše v Parizu polkovnik Kalina, ki je podal sijajno tradicijo češkoslovaške vojske, predvsem pa je podčrtal borbe češkoslovaškega naroda za časa svetovne vojne na strani zaveznikov držav. Končno je dejal, da ima Češkoslovaška zaupanje v svojo vojsko, pa naj bo katerekoli narodnosti, pa tudi nemške.

Angleška mornarica se vadi v Rokavskem prelivu

London 29. marca. AA (DNB) Danes so se v Rokavskem prelivu začele velike kombinirane epomladanske pomorske in letalske vojaške vaje angleške mornarice. Glavni del pomorskih manevrov predstavlja kombinirani napad na otok Veight. Otok branijo trije rušileci, 2 motorni tor-

pedovki, 24 manjših rušilec in 124 izvidniških ladij. Na strani napadalec je 5 drednotov, 7 križark, 27 rušilec in 17 izvidniških ladij.

Velesile bodo gradile ladje do 43.000 ton

London, 29. marca. b. Danes se sestanejo pomorski strokovnjaki Anglije, Zedinjenih držav in Francije v Foreign Officeu. Pogajanja, ki so se pred nekaj dnevi pričela, so bila prekinjena v nadi, da bo Japonska v tem času objavila podrobnosti svojega pomorskega gradbenega načrta. Ker se Japonska ni odzvala, so pomorski strokovnjaki omenjenih držav končno sklenili sklep o gradnji vojnih ladij s tonažo nad 35 tisoč. Večinoma se bodo gradile ladje od 40 do 42 tisoč ton ali pa celo 43 tisoč ton. Japonska ni marala sporočiti nobenih podatkov o svojem pomorskem programu. Velika Britanija bo pričela tudi posebna pogajanja s Sovjetsko Rusijo in Nemčijo, da se prilagodita pomorski pogodbi, ki jo bodo sklenile Francija, Zedinjene države in Velika Britanija.

Kredit za uresničenje letalskega načrta za proračunsko leto 1938 dosega skoraj 11 milijonov funtov šterlingov.

V sredo bo govoril Mussolini

Rim, 29. marca. AA. Vse italijanske radiopostaje bodo prenašale govor italijanskega predsednika vlade Mussolinija, ki ga bo imel v senatu v sredo ob 17.00, italijanskem času.

Vsak dan večje zmage generala Franca

Sinoči je »United Press« iz Iruna javila v svet vest, da je general Jague zavzel mesto Lerida, oziroma da se mesto vdalo brez boja, potem ko so rdeče čete ob reki Cinca doživele hud poraz. Lerida je sredi med Saragošo in Barcelono. Iz Leride v Barcelono je 140 km. Lerida je glavno mesto enako imenovane katalonske province, ki obsega 12.000 kvad. kilometrov. Mesto šteje 40.000 prebivalcev. V njem je tudi stara škofijska katedrala iz leta 1202. Razen tega pa je zelo mnogo monumentalnih umetnin. V tridesetletni vojni so bili dolgotrajni boji med Španci in Francozi za posest mesta. — Vendar padec Leride uradno do sedaj še ni potrjen.

V Barceloni smatrajo, da je položaj zelo resen, zato vlada poziva na skrajni odpor vse, kar more nositi orožje. Neugodno za rdeče silo položaj tudi inozemske vojni poročevalci, med drugimi tudi dopisnik »Timesa«, ki piše, da bi mogla rdeča fronta rešiti samo intervencija zunanjih velesil, česar pa ni pričakovati.

Barbastro so rdeči pred umikom zažgali

Salamanca, 29. marca. AA. (Havas.) Radio-nacional, ki je poročal o zadnjih napredovanjih nacionalističnih čet v Aragoniji, je objavil tudi tole:

Barbastro so zavzele čete, ki jim poveljuje Solchaga. Vse mesto je v plamenih. Po mestu leži mnogo zoglenih trupel, pa tudi število onih, ki leže pokopani pod ruševinami, je veliko. Zločin, storjen v Barbastro, prestopa vse meje. Dosedaj je zelo malo mest, ki bi ob umiku rdečih čet toliko pretrpela kakor Barbastro.

Nacionalistična letala so danes krožila nad Lerido ter so opazila veliko število belih zastav na hišah. Zdi se, da je prišlo do boja med mestno policijo in tovarniškimi delavci, ki so pripravljali, da se podajo. Iz Barcelone so bile poslane mednarodne čete in so zaдушile to delavsko gibanje.

Ze ob moriu?

Dunaj, 29. marca. b. Danes ob 12.30 so prejeli na Dunaju vest »United Pressa«, po kateri so čete generala Franca zavzele mesto Tortozo ob Srdozemskem morju.

ni čudno. Čemu bi izumirala, če se ji pa dobro godi! Po svojem materialističnem nastojanju ima razvit nagon za korita. Ne za službe, kjer je treba delati in prenašati razne kaprice predstojnikov, ampak za korita, ki nimajo dna tako pod vrhom Tu so direktorji, upravni svetniki, razni odborniki, ki ne hodijo na »seje« zastoj kakor na tisoče narodnjakov in neoporečnih državljanov. Tak osaben in domišljav magnet se poživlja na izpremembe režimov, pod vsakim lahko uganja svoj politični sport; če bi šel predaleč, se mu more zgoditi le to, da mora zapustiti svoj položaj in se preseliti »za ves dan v svojo vilo, da ima še več časa kovati masčevalne naklepe. Navadno pa se mu niti to ne zgodi, ostane pri koritu, kjer je bil in se »preprostemu ljudstvu«, ki pihana nanj, smeje v pest. Ko pa pridejo odborniki društva njegove vrste pobirat za kake namene, lahko odrine tisočake: lahko finansira tudi tajne letake v na tisoče izvodih in ko so po nekaj zagrizenih raznesenih, je zunanja podoba, kakor da je zadaj neka mogočna sila, je pa — napihnen meh.

Potrebno se nam je zdelo povedati to pravo — dasi še nepopolno — sliko naših tako glasnih »nacionalistov«, da se vidi, kako nerabna je ta zagrizena družba za vsako resno delo in kakšna ovira je za pravi razvoj države. Kakor pesek v čevlju.

Nov poslanik rdeče Španije v Parizu

Pariz, 29. marca. (Stefani.) Danes bo prispel iz Barcelone v Pariz novi poslanik rdeče Španije Marcelen Pasqua, ki je bil od začetka španske državljanske vojne poslanik v Moskvi. Dosedanji poslanik v Parizu Gallardo je sinoči obiskal Paula Bocourja ter ga uradno obvestil o svojem skorajšnjem odhodu.

Italijanska prostovoljska legija

Rim, 29. marca. Tukajšnje časopisje prinaša članek o italijanski prostovoljski legiji, ki se je pri prodiranju armade generala Franca na Srdozemsko morje in v Katalonijo odlikovala po veliki hrabrosti, dasi je ta legija številčno le neznaten del Francove armade (kakih 8.000 mož), v kateri se Španci sami, predvsem Aragonci, na čelu jim Navarci in maroški podaniki borijo kot levi. Da je italijanska legija primeroma majhna, sledi tudi iz

Barcelona pričakuje - konca vojne

Barcelona, 29. marca. Katalonsko ljudstvo gleda dogodke na fronti z zelo mešanimi čustvi. Na eni strani se boji, da ne bi Francova vlada uničila v težkih borbah izvojevane avtonomije Katalonije, na drugi strani pa si silno želi konca državljanske vojne. Treba je pomisliti, da je rdeča vlada, ki stoji popolnoma pod vodstvom in nadzorstvom boljševiške GPU, ki ima tudi ruskega načelnika, popolnoma uničila zasebno blagostanje z brezobzirno socializacijo vse poljedelske in industrijske produkcije. V upravi pa neomejeno gospodarijo boljševiški komisariji, ki po ruskem vzorcu neumljeno streljajo vse, ki se jim zde sumljivi ali se takoj ne uklonijo njihovim naredbam. V Barceloni sami se vlada še drži s skrajnim terorjem, kljub temu pa so imeli skrivni Francovi prijatelji pogum, da so ponoči nalepili lepake v narodnih barvah, na katerih se bere: »Odpor je zamen! Pojdimo nasproti Francu! Zivela svobodna in velika Španija!«

„Ne bodo prodrli“

Barcelona, 29. marca. AA. Reuter: Zavzetje Frage in Leride prenaša sedaj vojno v Katalonijo

in ves prometni sistem skozi pokrajino Huesco in Srednje Pirejene je zdaj v nevarnosti. Tako je sedaj omogočen tudi prodor levega nacionalističnega krila proti morju. Sedaj je usoda Špancev odvisna samo od odločnosti Kataloncev in od tega, kako bodo mogli vzdržati naval proti vzhodu. V Barceloni se (je sicer vse mirno in poteka življenje popolnoma normalno. Delavci še čistijo ulice od razvalin po zadnjih letalskih napadih) po zidovih množe napisi, ki pozivajo ljudstvo k odporu in naj vzdrži. Vidijo se isti napisi kot pred Madridom: Ne bodo prodrli! Vesti o tujem posredovanju se širijo, vendar pa objavlja poluradni list »Vanguardia« članek pod naslovom: »Katalonci sanjajo o nekem francoskem protektoratu«

Poslaništva se umikajo

Washington, 29. marca. b. Poročajo, da namestnik ameriškega zunanjega ministrstva premesti poslaništvo iz Barcelone v majhno mesto Calde, ki leži na cesti proti francoski meji. V tem mestu se nahaja sedaj še tudi britansko poslaništvo.

Trenutno poteka fronta od francoske meje, ob reki Cinca mimo Barbastro, ki so ga beli zavzeli do Monzona, ki je še v posesti rdečih, in dalje na jug do Ballobara, kjer zavije na levi breg Cinca proti Seridi, ki je po nekkih vesteh že v posesti belih, po drugih pa 60 za mesto še hudi boji. Pri Megnienza, ki je v posesti belih, prekorači bojna črta Ebro in teče vzhodno od Caspe in Alcaniza do Acquaviva in Castellote, ki sta v posesti belih. »Leninova linija« je silno močno utrjen trdnjaviški pas od Anguesa čez Sarriena na Bajaraloz, je torej že zdavnaj prekoračena.

Dunajska vremenska napoved: menjaje oblačno. Zagrebska vremenska napoved: Počasi se bo zjasnilo, vendar pa dež ni izključen.

Mednarodni položaj je zamajal Blumovo vlado

Pariz, 29. marca. Vlada Leona Bluma je zašla v položaj, iz katerega ne bo drugega izhoda kakor čimprej odstop. Tako dosedanja vlada prijazni krogi kakor močna opozicija proti Blumovi politiki po vsej državi so edini v tem, da je Blum doživel najhujši diplomatski poraz Francije v zadnjih letih. Zgodilo se je namreč, da sta se italijanska in angleška politika popolnoma zedinili v odločnem odporu zoper namero gospoda Bluma, da bi na ljubo komunistom prekršil nevtralnost v španski državljanski vojni. V Parizu pravijo, da je Anglija na ta način že izplačala Italiji velik predujem za generalni politični sporazum z Italijo, ki bo v najkrajšem času podpisan.

Na ta način — tako pišejo ugledni francoski listi — se je Chamberlain maščeval nad Blumom, ki je skušal izvajati pritisk na angleško vlado s pomočjo gospoda Edena in Winston Churchill, da bi sedanjo angleško vlado strogolavili. Francoski poslanik v Londonu gospod Corbin je francoskemu zunanjemu ministru Paulu Boncouru sporočil, kako da je ta intrigantska akcija povzročila hudo nevoljo v angleški vladi, in mu je nujno svetoval, naj to akcijo ustavi.

Temu drugemu porazu gospoda Bluma v zunanji politiki bo sledil sedaj neizogiben poraz v francoskem parlamentu, ki se zbere prihodnji teden. Ker je namreč enalet gospodarske in finančne zakonske načrte Bluma odklonil, je sedaj Blum izdelal nov načrt, ki ga pa že sedaj vse stranke v deželi ljuto napadajo. Odpor proti Blumovi politiki in taktiki se javlja sedaj celo v delavskih vrstah, kjer se spet organizirajo štrajki in sabotaže na pobudo ekstremnih elementov, da bi izvali politiko, kakršno želi sovjetska Rusija. Ta akcija je tako nevarna, da je moral nastopiti sam predsednik strokovne zveze Jouhaux, ki sicer simpatizira s sovjetsko Rusijo, da svari pred poskusi, ki bi mogli samó izvaliti reakcijo. Tako na levici kakor na desnici je aplošno prepričanje, da je Blumova vlada brez glave in brez linije v trenutku, ki je odločilen za vojno ali za mir in ki poneni nevarnost, da stopi v evropski politiki na mesto Francije Italija, ki je znaša spet pridobiti zase Anglijo.

Nemški obiski v Avstriji

Dunaj, 29. marca. b. Danes popoldne je prišel v letalom na letališče Asfern nemški minister dr. Göbbels. Tudi njemu so priredili svečan sprejem. Mobilizirali so vse prebivalstvo Dunaja, ki je burno pozdravljalo nemškega propagandnega ministra, za katerega pravijo, da si bo pridobil tudi erca Dunajčanov, kakor si jih je pridobil v Berlinu s svojimi lepimi govori. Jutri popoldne bo sprejel umetnike in umetnice.

Danes popoldne je maršal Göring s posebnim vlakom zapustil dunajsko Novo mesto. Zvečer je prispel v Leoben. Voditelj narodno socialistične stranke v Leobnu je obiskal maršala Göringa v njegovem vagonu ter mu poročal o razmerah, ki vladajo v avstrijskih rudnikih.

Vodja nemškega športa v Tschammer und Osten se je danes pripeljal v Celovec.

zdravno brzojavko, v kateri izraža svoje veselje, da bo Vsemogočni blagoslovil stremiljenja, ki jih bo dr. Göbbels sporočil v svojem napovedanem govoru.

Von Papen poslanik v Ankari

Ankara, 29. marca. c. Turška vlada je pristala na imenovanje von Papena za nemškega veleposlanika v Ankari.

Dunaj, 29. marca. b. Narodno-socialistični krogi demantirajo, da je bil dr. Schuschnigg aretiran. Ne izključujejo pa možnosti, da pride pred sodišče zaradi kršitve stare avstrijske ustave. Isti krogi trdijo, da Schuschnigg nič več ne živi v dvorcu Belvedere, temveč s svojim očetom na svojem posestvu blizu Dunaja.

Budimpešta, 29. marca. AA. (Stefani) Danes je odpotovalo v Nemčijo 800 madžarskih kmetov, da sklepno nov sporazum o madžarsko-nemškem kmetijskem sodelovanju.

Kriza madžarske vlade

Budimpešta, 29. marca. c. V Budimpešti so se začele širiti vznemirljive vesti, da bo morala Daranyjeva vlada odstopiti. Vlada je baje naletela na velike težave pri izvajanju svojega petletnega gospodarskega načrta. Bivši predsednik vlade grof Bethlen pripravila baje novo vladno kombinacijo. Isti krogi trošijo vesti, da je sedanji vojni minister general Röder že odstopil.

Vladni krogi pa poudarjajo, da ne more biti govora o kakem odstopu sedanje vlade. Preosnova vlade tudi ni mogoča pred koncem maja. Vlada misli imenovati samo novega državnega podtajnika v pravosodnem ministertvu.

Prvi vlaki med Poljsko in Litvo po 20 letih

Varšava, 29. marca. AA. (Pat) Časopisi poročajo, da bo prvi vlak prevozil poljsko-litvansko mejo že prve dni aprila. Prav tako so končana tudi dela na vzpostavitvi telefonskega prometa, ki bo začel normalno delovati 1. aprila. Sklenjen je že sporazum v Augustovu o ponovnem vzpostavljenju direktnega železniškega prometa, kakor tudi pošto-telegrafsko-telefonskega prometa med Poljsko in Litvo.

Roosevelt bo preuredil upravo USA

Washington, 29. marca. AA. Reuter: Senat je z 49 proti 42 glasovom sprejel zakon o preuredbi državne uprave. Nasprotniki tega zakona pravijo, da si je Roosevelt prav za prav sedaj prisvoil diktatorske pravice. Javno mnenje je precej razburjeno. V spodnji zbornici so ob koncu prejšnjega tedna sprejeli nad 100.000 protestnih brzojavk. Zakon se vrača v spodnjo zbornico.

Vrhovno sodišče Združenih držav je potrdilo s 6 proti 1 glasu Rooseveltov zakon, glasom katerega se razpuščajo tako imenovane holding družbe. Temu Rooseveltovemu uspehu je sledil njegov drugi uspeh: od senata je dobil pooblastilo, da lahko izvrši reorganizacijo državne uprave v raznih ministrstvih. Rooseveltovi nasprotniki trdijo, da je s tem dobil diktatorska pooblastila.

Oslo, 29. marca. AA. DNB: Silen orkan, ki je divjal preteklo nedeljo nad Norveško, posebno ob zahodni obali, je naredil ogromno škodo. Pravijo, da je bil to najsilovitejši orkan zadnjih 17 let. 40 ribičev je izgubilo življenje. V eni sami družini je umrlo 5 članov, in sicer oče in 4 sinovi.

Jugoslovanski medicinci za popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani

Medicinci, zbrani na občnem zboru Zveze medicincev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, smo sprejeli naslednjo resolucijo:

Na podlagi izčrpnih poročil in debate ugotovljamo sledeče:

1. da ima slovenski narod kot samostojen in enakopraven drugim narodom v kraljevini Jugoslaviji naravno pravico do svoje najvišje zdravstvene ustanove, popolne medicinske fakultete;
 2. da z ozirom na bogat bolniški material ljubljanske in drugih slovenskih bolnic in z ozirom na čedalje večjo industrializacijo obstoja nujna potreba po popolni medicinski fakulteti z vsjo potrebno klinično opremo;
 3. da ljubljanska medicinska fakulteta v sedanjem etanju, ko ima samo štiri semestre, ne odgovarja členu 1. točka v) Uredbe o medicinskih fakultetah, ki zahteva proučevanje zdravstvenih prilik v pokrajini;
 4. da za izpolnitev ljubljanske medicinske fakultete obstoja zgodovinska tradicija;
 5. da slovenski narod in slovenski študentje zahtevajo popolno medicinsko fakulteto z vsemi klinikami v Ljubljani;
 6. da ljubljanska bolnišnica niti zdaj ne odgovarja osnovnim zahtevam urejenih zdravstvenih zavodov in z žalostjo ugotovljamo, da javnost — tudi žurnalistika — konstatira, da ljubljanska bolnišnica v materialnem oziru propada.
- Na podlagi vseh navedenih ugotovitev zahteva občni zbor Zveze medicincev kraljevine Jugoslavije kot najvišji predstavnik vseh jugoslovanskih medicincev doma in v inozemstvu od ministra pravote in od ministra za socialno politiko in narodno zdravje:
1. načelno priznanje 10 semestrov medicinske fakulteti v Ljubljani in takojšnje otvoritev 5. in 6. semestra;
 2. odobritev kreditov za razpis načrtov in pripravljalnih del za popolno fakulteto in kliniko;
 3. odobritev kreditov za izvedbo teh načrtov;
 4. razpis štipendij za izsoljanje slovenskih znanstvenikov, ki naj zasedejo stolice na izpopolnjeni fakulteti;
 5. gradnjo nove, zdravstvenim zahtevam časa odgovarjajoče bolnišnice v Ljubljani.
- Za te zahteve se bodo borila vsa tri društva, včlanjena v zvezi.

Zveza medicincev kraljevine Jugoslavije. JNS proglašuje tudi Bunjevce za narod

Od nastanka Jugoslavije je šel jns-arski duh, pozneje vtelesen v stranki JNS, za tem, da poltlač vse dragocene posebnosti posameznih pokrajin Jugoslavije in da nasilno izvede »narodno edinstvo«, en narod, ki naj se pa potrdi, da bo čimprej sprejel cirilico in primerno vero, če ne... Toda izkazalo se je, da je bila država tem manj trdna, čim bolj jo je »utrjeval« ta naklep. Da se država ohrani, je bilo treba iti na drugo, bolj naravno in bolj demokratično pot: graditi državo naprej na tistih podlagah, na katerih je nastala: Slovenci, Hrvati, Srbi. Toda jns-arski naklep se v tem ni znašel. Namesto takega narodnega edinstva, ki v vsaki državi mora biti in se mu tudi v Jugoslaviji nihče ne upira, pada v drugo skrajnost: ustvarja nove narode. Srbski narod je ta duh priznaval že od vsega početka, o Hrvatih in Slovencih se je od vsržil, pač pa Bunjevce v Vojvodini že proglašuje za samostojen narod, ki se pred L. 1918 in pred vsiljevanjem njegovega »narodnega edinstva« še niso čutili za samostojen narod. Novosadski »Dan«, vseskozi zvesto glasilo JNS, tudi še, odkar je senator Daka Popović izstopil iz konzorcija, se bridko pritožuje, da mora bunjevski duhovniški naraščaj obiskovati hrvaška semenišča. Pravi, da bi bilo pač najbolj naravno, če bi bil belgrajski nadškof Bunjevec. Prvi je bil Hrvat, g. Rodič, drugi pa je sedanji, Slovencec, dr. Ujevič (»Obzor« k temu pripominja: To ni točno, G. dr. Ujevič je rodu in zavesti Hrvat). Nato »Dan« nadaljuje, da danes »niti subotička niti kotorska škofija nimata svojih semenišč, ampak se duhovniški naraščaj vzgaja v hrvaških semeniščih in tako je samo v bački škofiji okrog 50 župnikov in kaplanov, ki so vzgojeni v protibunjevskem duhu, ker se smatrajo za Hrvate in ne za Bunjevce. Bunjevski narod vpije po pomoči iz Belgrada, ki mora čimprej priti. Belgrajski nadškof mora čimprej ustanoviti v Belgradu bogoslovno šolo za mlade Srbe in Bunjevce in bunjevski narod bo osvobodil krivičnega pritiska bratov Hrvatov in bo mogel svobodno dihati in se ponasati s svojo plemenito bunjevščino.« Ne da bi se spuščali v opombo »Obzora« izražamo samo upanje, da bo »Dan« in z njim vsa glasila JNS raztegnili to vneto za katoličanstvo na vso državo, gotovo pa na Slovenijo, ki je prav tako obrabna kakor Kotor ali Subotica. Bunjevcem pa smo kar nevoščljivi, da se tako poceni prišli do svojega priznanja, če to priznanje ni samo jns-arsko.

Pravice „pristašev“

»Hrvaški dnevnik« je v uvodniku objavil naslednje razmišljanje. »Te dni smo prejeli neko zanimivo pismo. Nekdo je bil obsojen zaradi kaznivih dejanj, ki mu niti najmanj ni v čast, pa je bil užaljen, ker smo objavili poročilo o sodni razpravi proti njemu. Razsrdil se je mož in poročal nam, da ne bo nič več sodeloval pri nobenem narodnem delu, odpoveduje se stranki in — narodni misli. Pričačuje, da se bo s tem maščeval nad nami. Niti ozirali se ne bi na to pismo, če se nam ne bi že večkrat podobno pripetilo. Nekdo n. pr. kupuje ukradeno blago in je obsojen. Sodni poročevalci kot poročevalci pohite in o tem poročajo. In prizadeti se zaradi tega razburijo, da postane kar smešen. Poudarjajo, da je pri volitvah izpolnil svojo narodno dolžnost in se čudi, kako je mogoče o njem prinašati tako neugodno vesti. Užaljen celo pove, da bi poročevalcu dal tudi sto din, samo da ne bi nič pisal. Nikakor ne more razumeti, da izpolnjevanje volivne dolžnosti nikomur ne daje pravice — kradljivčkat.«

Drobne vesti

Rio de Janeiro, 29. marca. AA. (Reuter.) Vodno letalo »Lufthansa« se je s 4 člani posadke spustilo skoraj 10.000 km, ne da bi bilo pristalo. Vodno letalo je s to vožnjo od Devonshira do Karavejasa potolklo vse dosedanje rekorde.

Tirana, 29. marca. AA. Stefani: Občinski svet iz vseh 10 albanskih okrožij so sklenili o priliki poroke Nj. Vel. kralja Zoga z grafico Geraldino Apony, dati 10 nagrad 10 mladim novorojenčec, ki bi se poročili 27. aprila, t. j. istega dne, ko bo objavljena svečana poroka albanskega kralja.

Savona, 29. marca. AA. Stefani: Pristaniški delavci v Savoni so potolkli rekord svoje vrste za 12 ur. Iztovorili so 6500 ton premoga z velike angleške ladje »Kermac«. Parniku je bilo dovoljeno zadržati se v pristanišču le 15 ur.

Uvoznikom blaga iz inozemstva

Belgrad, 29. marca. AA. Odbor za uvoz pri Narodni banki poziva vse zainteresirane uvoznike iz Anglije, Francije in Belgije, da pravočasno vložijo svoje prošnje za uvoz omenjenega blaga, in sicer za drugo tromesečje 1938. Prošnje naj napišejo po predpisanih obrazcih in naj navedejo točno vse potrebne podatke (iz narodne banke kraljevine Jugoslavije 29. marca 1938).

Žalostna smrt reveža

Maribor 29. marca.

Danes popoldne so našli delavci v vrtnarski baraki v Askerčevi ulici truplo neznanega moškega. Preplašeni so obstali ob najhujši mrtveca. Po mestu so se pričele širiti novice, da gre zopet za kak zločin. Policija pa je kmalu stvar pojasnila, ker je v mrtvecu spoznala starega mariborskega berata Antona Potočnika, ki se je preživiljal s tem kar si je izprosil, prenočeval pa je povečini v šupah in barakah, zadnje čase pa se je največkrat zatekel v barako v tej vrtnariji. Mrtveca so prepeljali v mrtvašnico.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. marca. AA. Danes ob 11 dopoldne je Nj. Vel. kraljica Marija sprejela v avdienci v dvorcu na Dedinju italijanskega ministra za narodno kulturo Alfierijsa.

Ob 11.30 je v Belem dvoru Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle sprejel italijanskega ministra za narodno kulturo Dina Alfierijsa.

Belgrad, 29. marca. m. Na iniciativo gospodarskega sveta Male zveze bo Jugoslovansko-romunsko društvo v Belgradu ustanovilo jugoslovansko-romunsko trgovsko zbornico, ki bo znatno pripomogla k pozitivni trgovskih odnosov med našo kraljevino in Romunijo.

Zaradi potrditve proračuna je dopotoval v Belgrad celjski župan g. Alojzij Mihelič. V Belgrad je prispel tudi predsednik Kmetijske zbornice za dravsko banovino Martin Steblovnik, ki je v zadevah slovenskega kmetijstva posredoval na merodajnih mestih.

Umetniško društvo Cvijete Zuzorič je privedilo večeraj popoldne v svojih prostorih na Kaligmeđdanu čajanko na čast komponistu Mihaelu Logarju, po rodu Slovencu, ki je prejel prvo nagrado v znesku 20.000 din za svojo opero »Pohujšanje v dolini Sentflorjanski«.

Belgrad, 29. marca. Izseljenci v Severni Ameriki so priredili od 25. do 27. t. m. v Gari tretje nacionalne srbsko-ameriške športne tekme, za katere se je prijavilo 32 moštvo po 20 tekmovalcev. Minister za telesno vzgojo dr. Vekoslav Miletič je podaril prehodni pokal za zmagovalca na tem turnirju.

Pomirjevalen glas srbskega episkopa

Novi srbski patriarh Gavriilo je prevzel resno nalogo, da pomiri razburjene strasti med svojimi verniki in omogoči pravilnejše razmerje do katoliške veroizpovedi v naši državi. Iz srbske vrhovne cerkvene uprave (sinode) sta izstopila škofa Dositej in Irinej (Djordjevič, dalmatinski), ki sta se lansko leto odklikovala po bojevitosti. Izvršile so se važne izpremembe v uredništvu službenega patriarškega Glasnika in v upravi nekaterih škofij. Vse to napoveduje miroljubnejšo smer srbske cerkvene politike.

Potrebo nove smeri so začutili tudi posamezni vplivnejši škofje, med njimi zagonečni Nikolaj Velimirovič, škof žički, ki je morebiti še vedno najzanimivejša osebnost v srbskem episkopatu. Nadarjen pisatelj in velik govornik, prežet z zagonečno orientalsko pobožnostjo, ki versko ognjevitost združuje s čudno antipatijo do katoliške vere. Od svojega pisateljskega vzora, Dostojevskega, se je navzel tudi v umetniško govorniško obliko zavitega nasprotja proti katolištvu. Kol nepreračunljiv silen govornik je večkrat zadel na odpor vodilnih srbskih politikov in patriarha Dimitrija, ki je v prvem desetletju naše države res patriarhalno pomirjil krmari srbske cerkev. Patriarh Dimitrij škofu Nikolaju ni rad dovolil, da bi govoril v srbskih cerkvah v Belgradu. Razni nastopi Nikolaja Velimiroviča pričajo, da mu s tem ni delal krivice.

Leta 1925 je škof Nikolaj potoval po Bosni in Črni gori, da bi ljudstvo utrjeval v pravoslavju. A kako? Mnogi srbski listi so objavili doslovne odlomke govora v Nikšiću. Tam beremo neprijetno značilne stavke: »Nekateri pravijo: Brat je mio, koje vere bio. Pa to ni resnično. Resnica se ne more meriti z lažjo. Naša pravoslavna vera je utemeljena na Golgoti. Katera vera naj se meri z našo? Katoliška, muslimanska, protestantska — to niso vere. Naša vera hrabri ljudi, jih ozdravlja, osrečuje, druge vere pa tega ne morejo. Mnogo dušnih zdravnikov se je pojavilo, mnogo kričačev, reformatorjev, ki ljudi razdvajajo v stranke in zavajajo. Kdo so ti ljudje, ki služijo izdajstvu?«

Razumljivo je, da so vodilni srbski cerkveni in politični krogi take nastope in izjave obsojali. Ko pa je pod naslednikom patriarha Dimitrija zapihal ostrejši veter v medverskih odnosih, je dobil škof Nikolaj priložnost, da je mogel govoriti celo v belgrajski stolni (saborni) cerkvi. To priliko je v jeseni leta 1930 dvakrat uporabil, da je srbsko občinstvo opozarjal na »katoliško nevar-

nost, na tuje in prozelite, ki zidajo cerkve tujim svetnikom in vznemirjajo srbski narod ter se širijo z lokavostjo in z lažmi. Med razburjenostjo lanskega leta je bil škof Nikolaj posebno vnet. Glavni srbski nabožni list »Misionar«, ki izhaja pod njegovim pokroviteljstvom, je objavil ostudno klevetniški članek »Rimska vera«, kjer so nakopičeni najogabnejši lažnivi napadi, ki bi bili do skrajnosti smešni, če stvar ne bi bila preveč žalostna, posebno v času največjega razburjenja srbskih vernikov.

Zato smo še posebno veseli, da se je pred nekoliko tedni ravno škof Nikolaj oglašil z obširnim pomirjevalnim člankom »Pravoslavje«, ki ga je razen drugih listov objavil kragujevaški »Pastirski glas« dne 10. marca. Po tako razburiljivi in škodljivi borbenosti daje lepe nauke o miru in edinstvu. Popolnoma pravilno naglašja, da tisti, ki nima miru v sebi in kdor ni v edinstvu s Kristusom, ne more dati miru drugim in pospeševati edinstva med ljudmi. Samo kdor ima mir v sebi, more biti resnično miroljuben in mirotvoren. Kakor sili oblak ne more dati dežja, tako tudi v sebi razdvojen človek ne more razviti miru in soglasja. A vendar je mir in edinstvo skoraj bistvo krščanstva. Kot kristjani smo poklicani, da ustvarjamo mir in soglasje v sebi in okoli sebe. Mir in edinstvo pomeni moč. Vir edinstva in miru je v Bogu. Zato je mir in edinstvo z Bogom vir vsakega pravega miru in edinstva v svetu.

Potem pa pomenljivo nadaljuje da pravoslavje oznanja mir in edinstvo vsem narodom in vsem cerkvam ter hrepeni po tem miru in edinstvu. Kako naj se zedinijo narodi, dokler se ne zedinijo cerkve, najduhovnejši izraz njihove duše? Kako naj se spravijo narodi z nasprotnimi gmojnimi, plemenskimi in jezikovnimi razlikami, ako se ne zedinijo cerkve, ki imajo vedno skupne duhovne interese? Samo zveza duš, zgrajena na vesti, resnici, dobroti in svetosti, je trajna. Vse druge zveze narodov so kratkotrajne. Hrepenenje po cerkvenem edinstvu pomeni hrepenenje po višji svetosti cerkve. Cerkev se bodo zedinile, kadar bo njihova svetost tako narasla, da se bo razlivala preko njihovih ozkih meja.

Srbi naj pokažejo s svojim zgledom, da je pravoslavje vera svobode, svobode od vsakega nasilja nad človekom: nasilja ljudi, nasilja stvari in nasilja samega sebe. Žalostno bi bilo, če bi se Srbi zanimali boriti samo proti vnanjemu nasilju Turkov, Nemcev in Bolgarov, a bi se pri tem nazvali sibiostsi turškega in ostalega tujeja značaja ter se tako rekoč šolali v njihovi šoli zla. S tem bi žalili tuje narode in svoje slavne prednike, ki so žrtvovali življenje za narodno svobodo. Ne vznemirjajte mrtvih in ne žalite živih s svojimi nizkimi mislimi in krivicami.

V poslednjih stoletjih je pravoslavje v glavnem oznanjalo svobodo na vnanjem narodnem polju. Tola z omejevanjem na to svobodo bi se pravoslavje odreklo dveh tretjinam svoje vrednosti in dolžnosti. Pravoslavje ima namreč dolžnost, da oznanja tudi svobodo od nasilja vnanjih stvari in od nasilja samega sebe. Bodite pravoslavni ne samo po ponosnem imenu, ampak tudi po ponižnem in čistem duhu resnice, svetosti in dobrote.

To so nekateri misli iz nenavadnega Nikolajevskega članka. Iz njega sicer diha močna zavest, da je pravoslavje edino prava vera, a tudi tolika obzirnost in nekaka krščanska ponižnost, da se po možnosti varuje vsega, kar bi moglo žaliti druge kristjane. Vemo sicer, da je škof Nikolaj spreten pisatelj in govornik. A ne moremo misliti, da bi bile te misli samo vnanji izraz njegove govorniške in pisateljske spretnosti.

En sam članek in en sam glas ne more popraviti vse škode, ki jo je krščanstvu in državi napravilo razburjenje prejšnjih let. A v zvezi z izpremembo v srbski cerkveni politiki nam članek škofa Nikolaja Velimiroviča značilno kaže, da smemo pričakovati mirnejše dobe naših medverskih odnosov.

Z Daljnega vzhoda Dve armadi ob „Cesarskem prekopu“

Sanghaj, 29. marca. V zadnjem času je kitajska armada na Cesarskem kanalu, ki ima nalogo, da zadržati prodiranje japonske armade proti sedežu kitajske vlade v Hankovu, izvajala več resnih uspehov, zlasti na desnem bregu pri Fukovu. Ni pa verjetno, da bi mogla končno zadržati pritisk treh japonskih armad, ki imajo nalogo, da vržejo Kitajce čez Cesarski kanal. Z Japonske prihajajo dan za dan močne okrepitve in pripravljajo novo japonsko ofenzivo.

Medtem je Japonska v Nankingu sestavila novo kitajsko vlado. Imenuje se »nova vlada« kitajske republike, ki bo vršila oblast v osrednjih kitajskih provincah Jangu, Čekijang in Anhvej, ki imajo osem milijonov prebivalcev. Nova vlada je sprejela staro zaetavo kitajskega cesarstva. Na čelu je minister Lijan Hun Či. Bil je doslej predsednik avtonomistične organizacije v tem delu Kitaja. Vlada severnega Kitaja, ki je bila osnovana še pred enim mesecem s sedežem v Pekingju, zaenkrat še ostane, začela pa se je že pogajati z novo vlado srednjega Kitaja, da bi se obe oblasti združili v eno.

Armada 400.000 mož preži na mandžurski meji

Med mandžursko in moskovsko vlado so nastala nova nesporazumjenja in diplomati pridno romajo med glavnim mestom Mandžurije in Moskvo. Zdi se pa, da so ti konflikti bili izzvani od mandžurske vlade, da bi imela prevetvo, da okrepi žrta na meji z Rusijo. Na tej meji je Japonska zbrala svojo največjo armado v sedanjem konfliktu na azijski celini, o čemer Evropa do danes še ni bila poučena. Zanesljiva poročila namreč pravijo, da stoji tam japonska armada 400.000 mož, ki daleč prekaša sovjetsko armado generala Blücherja. Brččas ima ta velika armada samo namen, da zastraži sovjetje in jim onemogoči, da bi pošiljali preveč vojnega materiala in druge pomoči Kitajcem, ker mora sedaj vrhovno poveljstvo ruske rdeče vojske posvečati svojo glavno pozornost mandžurski meji.

Riga, 29. marca. AA. Sodišča v Rigi in Rezetnu so izrekla obsodbo proti 52 članom komunistične stranke.

† Msgr. Mihael Arko

Iz Idrije je prispela žalostna vest: Dekan msgr. Mihael Arko je včeraj zjutraj ob tri četrti na pet izdihnil svojo blago dušo. Pogreb bo v četrtek ob 10 dopoldne.

Ta vest bo gotovo globoko odjeknila ne samo v Idriji, kjer je pokojni dekan nad 40 let služboval, marveč po vsej Sloveniji, kjer je imel pokojnik zlasti med starejšo duhovščino mnogo odkritih prijateljev.

Msgr. Arko je bil rojen v Zapotoku pri Sodražici dne 19. sept. 1857 ter bil v duhovnika posvečen po dovršenem 3. letniku bogoslovja leta 1880. Bil je izredno priden in nadarjen. Že kot dijak se je z vso vnemo oprijel petja in glasbe, zato ga je po novi maši škof Pogačar poslal za eno leto na dunajski konservatorij, kjer se je v glasbi še izpopolnil.

Kot duhovnik je nastopil svoje službovanje najprej v Skofji Loki, kjer je kot kaplan skupaj s Val. Erženom štiri leta plodonosno deloval, nato pa tri leta v Hrenovcih. Leta 1888 je prišel za kurata v Šturije na Vipavskem, kjer je bil šest let pozneje umeščen na novo ustanovljeno župnijo. Ko je leta 1896 umrl v Idriji dekan Jože Kogelj, so dolgo iskali primernega naslednika. Takrat je odločil pok. dr. Krek, ki je svetoval: »Za Idrijo dobite šturekega župnika Arkota. Poznam ga: mlad je, izobražen, ima veselje do dela, pa tudi poguma mu ne manjka.« Škof Missia se je rad vdal in tako je prišel Arko 1. julija 1897 kot dekan v Idrijo.

V Idriji je z vsem ognjem razvil svoje mlade moči in skoraj 41 let nad vse plodonosno deloval. Prva in glavna skrb mu je bilo cerkveno in ver-

sko življenje v obsežni župniji, ki je štela 6000 duš. Za to ni štedil ne časa, ne denarja, pa tudi ne zdravja. Njegovo duhovniško delovanje je bilo vzor delovanju drugih duhovnikov v dekaniji. Da bi rudarje, ki so jih kmalu po njegovem prihodu v Idrijo pričeli begati socialisti in jih odtujevati veri in cerkvi, pritegnil zopet v cerkev, je skrbel posebno za lepo bogoslužje. Prenavljal je župno cerkev sv. Barbare, oskrbel ji lepih paramentov, bogate razsvetljave, zlasti pa se trudil za lepo cerkveno petje. Sam je vežbal po dvakrat na teden cerkveni pevski zbor z vztrajnostjo, ki je bila zgled pevcem in pevkam. Po njegovi zaslugi je dobila Idrija cerkveno petje, ki mu ga daleč naokoli ni bilo para. Malokje se veliki prazniki obhajajo slovesneje kot v Idriji. Znani so bili tudi njegovi krasni koncerti, posebno vsakoletni koncert na dan sv. Cecilije. Ta dan je bil za dekana Arkota dan srčnega veselja, ko je videl, kako lepe sadove rodi njegovo življenjsko delo.

Za Idrijo in njen rudnik je posebno uspešno deloval, ko je bil leta 1901 izvoljen za deželnega poslanca mesta Idrije.

Kot duhovnik je bil msgr. Arko vzor delovnega, za vse dobro vnetega dušnega pastirja. Bil je priden kot čebelica. Edini oddih si je privoščil po obedu, a le toliko, da je pokadil svojo nezogibno pipo in zraven prebral časopise tistega dne. Drugače pa je neumorno delal od jutra do večera, v župni pisarni, spovednici, v društvi, v pevski dvorani, v posojilnici, pri bolnikih. In še po dnevnem delu je v poznih ponočnih urah pisal dopise za razne liste, poročila za Cerkev, glasbenik, prebral stare, zaprašene listine idrijskega rudnika in zbiral gradivo za zgodovino mesta Idrije in njenega živorebrnega rudnika, ki je izšla v posebni knjigi l. 1931.

Sam do sebe strog in nesebičen je bil do revežev nad vse ljubezniv in radodaren. V pisarni je delal vse za »božji lonec«. Skromen in ponižen se ni kazal svojim duhovnikom nikdar predstojnika, ampak sobrata, ki je bil pripravljen vse storiti namesto njih. Bil je izredno lep in plemenit duhovniški značaj. Duhovniki in župljani so ga ljubili kot očeta in so mu bili z vso dušo vdani. To se je pokazalo zlasti ob priliki zlatega mašniškega jubileja l. 1930 ali zadnjem jesen ob njegovih 80 letnici. Za obilne zasluge na cerkvenem polju je bil l. 1913 imenovan za papeževga komornika (monsignora), l. 1930 pa ga je ob zlati maši pokojni goriški nadškof dr. Fr. Sedej imenoval za častnega kanonika goriškega kapitlja. Od leta 1918—1919 je bil tudi v odboru KTD. Nadaljnje delo pri KTD mu je bilo onemogočeno, ko je prišla Idrija pod Italijo.

Zadnja leta je nekoliko bolehal, vendar je ostal duševno še svež in je opravljal še vse posle v cerkvi, le k pogrebom in bolnikom ni mogel hoditi. Lani ga je zadel rahel mrtvoud, od katerega si ni več popolnoma opomogel. Po kratki boleznici je sedaj odšel po dobro zaslužen plačilo.

Have, anima pia!

Mamutovo okostje v mavcu

Veliko število kosti so že našli. — Najlepša najdba je 2 in pol metra dolg okel

Že v nedeljskem »Slovincu« smo obširno poročali o izkopavanju mamutovih ostankov v Nevljah pri Kamniku. Kakor smo napovedali, so tudi v resnici začeli ta teden s prvim odkopavanjem kosti. Tudi preteklo nedeljo je doživel neizkopani mamut velik obisk in je prišlo nad tisoč gledalcev gledat zanimiva izkopavanja.

Velikanski okel

Najprej so se lotili pri odkopavanju velikega mamutovega okla. Ta velikanski okel je bil pač vreden vse pažnje in naj bi služil tudi kot popolnoma jasen dokaz, da na tem mestu ležijo ostanki mamuta. Izkopavanje mamutovega okla je bilo doslej najbolj težko delo. Kljub temu, da so upali, da bo nepoškodovan, so vendar šli nad vse previdno na delo. Odkopali so ga najprej majhen del, nato pa začeli že povijati odkopani zob z juto. Poviti del so zalili z mavcem in nato kopali šele naprej. Ker je bil zob dolg 2,60 m, je razumljivo, da so imeli z njim dela polnih šest ur. Zob sam je črne barve in meri na najbolj debelem mestu 16 cm v premeru. Ker je bil zob močno zakrivljen in je imel obliko spirale, so ga potem, ko so končali v glavnem z odkopavanjem, privezali ob močno železno okrivljeno palico, ki se je prilegala krivini zoba. Na pravili so nekako isto kakor v bolnišnici, ko pritrdijo ob uravnani zlomljeni kosti deščico, ki naj drži kosti v pravi legi. Železna palica naj bi v tem primeru varovala zob, da se pri transportu ne bi prelomil. Seveda so železno palico prav tako zalili z mavcem in nato odnesli to prav gotovo najbolj veličastno trofej v pravi procesiji od najdišča do hiše župana Nandeta Novaka, kjer začasno spravljajo najdene kosti. Našli so tudi drugi okel, na žalost je odlomljen in dolg le kakega pol metra.

Tudi vso glino je treba pregledati

Že nekaj dni se na najdišču ponavljajo ves čas isti prizori. Medtem ko nekaj delavcev z vso previdnostjo odkriva mesto, ki je bilo še pred kratkim označeno s količki, pomagajo drugi pod vodstvom dr. Kosa pri nadaljnjem preiskavanju zemljišča. Vse najdišče, kolikor ga je bilo doslej odkritega, meri okrog 100 m². Ker gre odkopavanje kosti hitro izpod rok, bodo najbrž prekopali vse najdišče do četrtega. S tem bo tudi

opravljeno glavno delo. Kako previdno izkopavajo, dokazuje dejstvo, da na najdišču, kjer so bile kosti že pobrane, delavci z vso previdnostjo režejo glino še kakega pol metra na globoko. Večina kosti leži v skoraj isti ravnini, le težje kosti so se zaradi lastne teže pogrezli nekoliko globlje. Kljub temu pa delavci sedaj še prekopavajo plast, ki leži kakega pol metra pod fosilnim horizontom, samo zato, da ne bi zgrešili kake kosti, ki je po kakršnem koli naključju zlezla morda bolj globoko kakor druge. Dosele delavci v tej spodnji plasti niso našli še nobene kosti. Vendar se

VIM

ČISTI VSE

... tudi kopalne kadi

Vso nesnago in vse madeže od rje boste z lahkoto odstranili, ne da bi se bilo treba bati, da ostanejo sledovi na emajlu.

vodstvo odkopavanja s tem dejstvom še ne zadovoljuje in je zato poskrbelo, da se tako v tenke plasti narezana ilovica še podrobneje pregleda. Trije delavci že ves čas, odkar so začeli odkopavati kosti, drobne med prsti te koščke gline in tako ugotavljajo, ako niso morda v njej še manjši kosti ali pa kaki znameniti izdelki pračloveka. Tudi to iskanje do zdaj še ni privedlo do kakega uspeha, vendar je zaradi sigurnosti, ki jo zahteva vsako znanstveno ugotavljanje, nujno potrebno. Kakšni so močje, ki tako na drobno prebirajo »fiziološko« iz gline, nam dobro kaže mala slika.

„Gipsanje“ kakor v bolnišnici

Kamničani, zlasti pa mladina, pridno zasledujejo zanimivo odkopavanje in so ob najdišču včasih kar cele galerije gledalcev. Je pa tudi kaj videti in zlasti »konserviranje« kosti je kaj zanimivo. Vsako odkopano kost v glavnem najprej očistijo, nato jo pa zavijejo v papir, ki ga pomočijo s čopičem tako, da se lepo prileže na vse vdolbine. Zatem povijejo kost z juto, ki jo povežejo še z motvozom. Takoj nato že nastopi preparator z mavcem in vso kost zalije z njim. Kost je prišla tako v neprodušen oklep iz trdega mavca, kar je nujno potrebno iz dveh razlogov: ne bo se mogla preušiti in nato razpasti, prav tako pa se ne bo mogla zaradi kakega sunka ali udarca prelomiti, ker bo silo udarca prevzel nase oklep iz mavca.

Pri velikih kosih je treba kost prav previdno odkopavati. Ko so našli v ponedeljek popoldne spodnjo čeljust, je niso vse izkopali. Odkopali so jo le toliko, da so ugotovili vso njeno obliko in da je s svojim spodnjim robom še vsa slonela na glini. Ta previdnost je bila potrebna, ker bi se sicer utegnilo zgoditi, da bi se kost že pri povijanju samem prelomila.

Do sedaj izkopane kosti skoraj ne upravljajo upanja, da bi mogli najti zadosti ohran-

njeno okostje. Manjkajo še tako važni in bistveni deli, da mamutovega okostja skoraj gotovo ne bo mogoče rekonstruirati. Najhuje pa je še zlasti to, da so vse kosti močno poškodovane. Vsaki manjka kak kos. Razloga za to razdejanje bo pač v tem, da je v davni mamuta ubil človek, pri čemer mu je razbil že marsikaj. Verjetno je, da je razbil lobanjo zato, da bi prišel do možgan in da je razbijal kosti zato, da bi prišel do mozga. Ostanek mamuta so se kasneje lotile še zverine in zato je najdeno okostje tako poškodovano.

Vsako zavarovano kost odnašajo sproti z najdišča h kamniškemu županu Novaku, ki je odstopil celo sobo v ta namen. Te kolone hodijo ogledovat sedaj Kamničani in tudi drugi radovedneži in se čudijo, kako je mogoče, da je imel mamut tako velikanske kosti. Na veliki sliki vidimo zbirko kosti, ki so jih doslej odkopali. V ozadju so na zid in omaro naslonjene kosti iz mamutovih nog. Pred njimi leži velikanski mamutov okel, na desno spredaj vidimo močno lopatico, v ospredju na sredi pa komatu podobno spodnjo čeljust.

Ker bo v kratkem doslej odkriti fosilni horizont ves preiskan, bo tudi kmalu znano, kateri najvažnejši deli mamutovega okostja še manjkajo. Kljub temu, da po dosedanem raziskovanju ni mogoče sklepati, v katero smer naj bi se najdišče še razširjalo, je vendar še najbolj verjetno, da je voda nekatere kosti odplavila nekoliko v smeri proti Kamniku. Zato bo treba nadaljevati s kopanjem, če res ne bo šlo drugače, v tej smeri. Glede na veliko zanimanje, ki so ga pokazali naši naročniki za to zanimivo najdbo, pripominjamo, da smo vse znanstvene ugotovitve v nedeljskem in današnjem poročilu posneli po dnevniku in zapisnikih kustosa dr. Kosa.

vse opere

Schichtovo
trpežnikovo milo

Drobne novice

Koledar

Sreda, 30. marca: Janez Klimak, opat; Kvirin, mučenec.

Četrtek, 31. marca: Benjamin, mučenec; Most, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v ponedeljek mirno v Gospodu zaspala gospa Pavla Mali, dolgoletna in marljiva uslužbenka trvdke Lovro Demšar. Pogreb bo danes ob 2 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Lučah v Logarski dolini je mirno zaspala v Gospodu gospa Neža Arničeva, stara 70 let. Pokojnica je bila tipičen zgled slovenske matere. Bila je žena globoke vernosti, požrtvovalnosti in delavnosti. Njen že davno pokojni mož se je kot mlad vojak udeležil bosanske okupacije ter je za posledicami teh bojev zgodaj umrl. Nad 30 let je gospa Neža Arničeva vodila sama svojo planinsko domačijo. Imela je pet otrok, ki je vse vzgojila v dobrem slovenskem in katoliškem duhu. Njen najmlajši sin je Blaž Arnič, naš pomembni komponist. Zalujočim naše iskreno sožalje, pokojnici na naj Bog podeli večno plačilo!

† V Dol. Logatcu je umrla v 88. letu starosti vdova posestnika Neža Meze. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše sožalje!

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Imenovani so za uradniške pripravilnike v IX. pol. skupini za administrativno-arhivarsko službo Ivan Randič in za tehnična risarja Martin Sager in Vladimir Nazanski. — Upokojena sta višji godbenik I. razr. Václav Baloh in višji godbenik II. razr. Josip Vodišek. — Poročila sta se gđe. Nada Horvat, hčerka pokoj. notarja dr. Frana Horvata, in dr. Berislav Turčič, asistent medicinske fakultete, specialist za röntgenologijo v Zagrebu. Obilo sreče!

— Naši nameštenci v krškem okraju so se organizirali. V nedeljo, 27. t. m. so naši nameštenci na svojem zborovanju v Leskovcu ustanovili podružnico Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščenec v Krškem. Pozivu pripravljalnega odbora so se odzvali številni naši nameštenci in nameščenke in s tem pokazali, kako potrebna je bila taka organizacija za naš okraj. Zborovanje je vodil g. Pregelj Franc. Poročal je o dosedanjih pripravah, razmerah nameščenec v našem okraju in mnogih protizakonitostih, ki se vrše na račun nameščenec. Nova organizacija bo imela obširno in težko delo. V imenu društvene centrale je poročal g. Čehovar iz Ljubljane o delu društva po drugih krajih, razširjenosti organizacije, o problemih nameščenec in nalogah nove podružnice. Po poročilih je bil soglasno izvoljen odbor, ki mu bo predsedoval g. Pustar Fr. Novi postojanki naših nameščenec želimo čim večji razmah.

Kino Union Tel. 22-21
Danes neprekinjeno zadajkrat ob 16 19 15 in 21.15
Zena je izginila...
Burka! F. Kemp, H. Moser, Theo. Lingen, L. English

— Brez težav deluje »Darmol«. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. »Darmol« je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.801/37.

— Za 2 ali 3 dni v Gorico—Trst ali v Padovo—Benetke, romarski avtoizlet 7. aprila k žalostni M. B. na Miren in na Sveto goro (po Vipavski dolini). Priglasite se takoj za brezplačna navodila »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra napis 17.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčicec.

Ljubljana

V sredo, dne 30. marca 1938

Gledališče

Drama. Sreda, 30. marca: »Pokojnik«. Red B. — Četrtek, 31. marca: »Zadrega nad zadrego«. Red Četrtek. — Petek, 1. aprila: Zaprt. — Sobota, dne 2. aprila: »Veronika Deseniška. Gostuje gospodična Bogomila Nučičeva iz Zagreba. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 3. aprila: »Firma«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Opera. Sreda, 30. marca: »Toeca«. Red Sreda. — Četrtek, 31. marca: »Seviljski brivci«. Gostovanje Ade Sari. Izven. — Petek, 1. aprila: »Rigoletto«. Proslava 25 letnice umetniškega udejstvovanja profesorja Osipa Sesta. Izven. — Sobota, 2. aprila: »Grofica Marica«. Izven. Znižane cene od 24 din navzdol. — Nedelja, 3. aprila: »Holmannove pripovedke«. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, dne 4. aprila: »Vrag na vasi«. Gostovanje Pie in Pina Mlakarja. Izven.

Prireditve in zabave

Ljubljanski kvartet bo zaigral v ponedeljek prvič na svojem koncertu Blaž Arničev godalni kvartet op. 16. Novi kvartet Blaž Arničeva ima 3 stavke, ki so izredno zanimivi in bodo prav gotovo ugajali koncertnemu občinstvu. Blaž Arnič se je dobro uveljavil pri nas kot skladatelj velikih simfoničnih del, je izredno plodovit in agil in ter se uveljavlja tudi kot koncertni igralec na orglah. Poleg Arničeva izvaja Ljubljanski kvartet še Brahmsa in C. Francka, pri katerem sodeluje naša odlična pianistka Zora Zarnikova. Koncert bo v ponedeljek, dne 4. t. m., v veliki filharmonični dvorani.

Predavanja

»Kristus in bolniki v Sloveniji« je naslov predavanja, ki ga bo imel drevi ob 8 v okvirju »Karitativne zveze« msgr. Viktor Steska v beli dvorani hotela Union. — Vabljeni vsi prijatelji karitativnega gibanja. Vstop prost.

Klic Matterhorna

Sodobno vprašanje. Bivši minister za socialno politiko, vseučiliški profesor dr. Andrej Gosar, predava v okvirju predavanj »Kluba absolviranih trgovskih akademikov« v Ljubljani drevi ob 8 v dvorani Trgovske akademije o dandanes posebno aktualnem vprašanju: Problem gospodarstva po narčtu. Vstop prost tudi širši javnosti!

Francoski inštitut opozarja na predavanje, ki bo v četrtek, 31. t. m. ob 20 v društvenih prostorih v Narodnem domu. Predaval bo g. profesor Jean Lacroix o današnjem stanju francoskega jezika.

Bežigrad. V četrtek zvečer ob osmih bo v društveni dvorani predaval prof. dr. Snoj A.: Po stopinjah križevega pota.

Sestanki

Gospojno društvo krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavel. ima svoj občni zbor v ponedeljek, dne 4. aprila, ob 4 popoldne v društveni sobi, na Poljanski cesti št. 16, z običajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prosvetno društvo Trnovo. Drevi ob 8 bo v društveni dvorani izredni skupni sestanek vsega članstva. Udeležba je obvezna za vse članice in članke društva, fantovskega oddelka, dekliškega oddelka, moškega oddelka in dramskega oddelka. — Odbor.

Nase dijaštvo

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drevi točno ob 20. svoj redni sestanek. Vhod na porti. Zrinjskega c. 9. Novi tovariši prijazno vabljeni! — Prefekt.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjin trg 5, mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Krajevni odbor za XX. jubilejni mednarodni katoliški esperantski kongres v Ljubljani najljubše naproša vse, ki bi bili pripravljeni sprejeti v času od 5. do 11. avgusta na stanovanje udeležence kongresa, da to nemudoma sporoče na naslov: Tajniku Krajevnega odbora za XX. I. K. U. E. kongres, Ljubljana, Resljeva 29.

Rigoletto, jubilejna predstava g. profesorja O. Sesta, bo definitivno v petek, dne 1. aprila v zasedbi, kot je bila prvotno javljena z g. Gostiščem in M. Rusom kot gostoma. Vloga Gilde poje gđe. Nolljeva, naslovno vlogo Rigoletta pa poje

g. Primožič. Predstavo pripravlja in režira sam jubilat g. prof. Šest, muzikalno vodstvo pa je poverjeno g. Zebretu. Vstopnice so na razpolago pri operni blagajni, kjer se lahko tudi rezervirajo.

Fantovska krožka, mlajši in starejši, v Salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevem vabita vse tovarise iz okolice, ki niso člani krožka, k duhovnim vajam. Začetek za mlajše drevi ob 7. za starejše ob 8. Za mlajše ima govore ravnatelj doma g. dr. Al. Tome, za starejše g. Franc Cigan, voditelj oratorija na Rakovniku.

Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunč, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Trafičantom! Vsem našim članom sporočamo, da smo zopet izdali s pomočjo trvdke PRESKER vrečice za zavijanje cigaret. Te vrečice deli v reklame svrhe trvdka Presker na Sv. Petra cesti, kjer jih dobi vsak član brezplačno. Iz pisarne Združenja trafičantov.

Huda nesreča na Viču. Na Viču, nasproti Zakarjeve tovarne kvasa, se je včeraj pripetila huda nesreča. Z dvorišča tovarne je privozil s kolesom 26 letni mizarški pomočnik Rado Malenšek, doma iz Rožne doline cesta IV, št. 11. Tedaj je privozil po cesti tudi neki avto, ki je Malenška podrl. Malenšek ima hude poškodbe po vsem telesu. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

KINO SLOGA Tel. 27-30
Samo še danes ob 14.30 in ob 16 ur! Sredni predstavi za mladino po skrajno znižanih cenah od Din 2:00 do Din 6:00:
Shirley Temple: Sirotina mala bogatinka
Ob 19. uri premiera izredno napetega filma
Charlie Chan v Egiptu
T. Jnosti farosov grobnice!

Materinski dan v Ljubljani

Krščansko žensko društvo v Ljubljani prireja vsako leto svoje materinske proslave na praznik Marijinega Oznanjenja, ki so ga katoliške matere vsega sveta sprejele za svoj god. Ker letos na praznik ni bilo gledališče prosto, se je slavnost prestavila na ponedeljek zvečer. Kako priljubljen je ta materinski dan pri našem občinstvu, je pokazala udeležba, kajti gledališče je bilo polno staršev in otrok, ki so tako hoteli pokazati svojo ljubezen do matere in družine. Materinskega dneva se je udeležil tudi ban dr. Marko Natlačen s soprogo in družino, v imenu škofo stolni proš Nadrah z ravnateljem Jagodicem, dalje ljubljanski župan dr. Adlešič z gospo, soprogo ljubljanskih generalov G. Toniča, g. Dodiča in g. Pavloviča, ga. soproga francoskega konzula Remeranda in načelnik dr. Hubad z družino itd.

Slavnostni govor je imel urednik dr. Tine Debeljak, ki je najprej poudaril povezanost materinstva s praznikom Marijinega Oznanjenja in katoliško pojmovanje materinstva, ki ga je tako lepo ponazoril umetnik Sternen na stropu frančiškanske cerkve v Ljubljani. Nato pa je prešel na praznik mater, ki ni samo praznik mater, temveč vse družine, ki ji je mati srce in duša. Spomnil se je umrlih mater in potem nakazal tudi tragiko modernih družin, ki nimajo skupnega ognjišča; nato pa je poudaril pomen zdrave družine za narod in za družbo sploh. Razderite družine — in skali ste čisti izvir življenja in zrahljali živo moč naroda! Poveljeval je skrito delo naših mater, ki so pravi »neznanji junaki naših dni, ki ne žanjejo javnega priznanja, toda ko omahne mati v grob, se pokaže nenadomestljiva praznina. Se posebej in s poudarkom pa se je dotaknil današnjega pomena duhovne povezanosti in vzgoje v družini, ko si je laste v komunizmu kakor tudi v fašizmu drugi činitelji, ki tako trgajo otroka iz materinih rok, da ga oblikovajo po človeški in božji podobi, zato bo tudi mati rešila novo družino in ozdravila čas. Ob koncu pa je tudi v imenu otrok voščil mamicam.

Po govoru so malčki pokazali, kakšno presečenost so pripravili sami svojim mamicam. — Igrali so najprej tridejanko gđe. Kriste Haf-

Luis Trenker — Jutri kino Union!
Po slovitem Carl Haenlovem romanu »Der Kampf ums Matterhorn«

nerjeve: »Materin dan ali za mamino lepoto, ki je v treh slikah — na poljani, v kraljestvu palčkov in v domači sobi — poudarila, da je materina lepota najlepša, ter da je ni treba še »kvariti« z modernimi ličili. Ljubki so bili prizori na poljani, zlasti ob fotografiranju, potem pri palčkih, ko je nastopal korajžni general in dostojanstvena kraljica Lepa, ki je znala čudovito ohraniti svojo »veličaste«. Posebno trije solisti so korajžno podali svoje vloge. Drugo igrico pa je napisala gđe. Anica Černejeva »Pripravljamo mamičin dan«, ki je otroke povedla v nebesa in pokazala, kako dušice-angelčki pripravljajo svojim mamicam na zemlji veselje za mamičin dan: nastopajo angelčki krojački, poštarji, peki, kuharji (posebno ta je bil srčan, ko je iskal svojo živo mamicu v parterju), učenjaki, tesarji, čevljariki itd., dokler vsi skupaj ne zavrjajo v nebeškem orkestru s piščalkami, bobni, trompetami, možnarčki in drugimi instrumenti, ki jih je na klavirju spremljala gđe. Albina Leskovičeva.

Tako je potekla ta materinska proslava, za katero gre največ zaslug gđe. Slavici Vencajzovi, ki je zbrala in naučila toliko otrok, ter režiserju g. Jermanu, ki jih je tako odsko izuril. Zahvala pa gre tudi predsednici društva dr. Logarjevi in odboru, ki tako skrbi za tradicionalno proslavo materinskega dne, ki je največje veselje našim otrokom in seveda tudi mamicam samim.

Celje

Telovadna akademija Fantovskega oddelka in Dekliškega krožka v Celju bo v nedeljo, dne 3. aprila v veliki dvorani Ljudske posojilnice ob 4. popoldne. Na spredu so: državna himna, nanašaj — proste vaje, gojenke — proste vaje, mladence — proste vaje, člani »Po jezeru«, članice — proste vaje, bradlja, govor. Odmor. Himna slovenskih fantov, proste vaje mladcev, člani — gimnastične vaje, drog, članice »Slovenka seme, konjički. Vstopnice se daje v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

KINO METROPOL
Danes »ROSE MARIE« (Jeanetta, MacDonald, Nelson Eddy).

Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, 5. aprila od

KINO MATICA
Velefilm * **Podmornica D-1**

8—12 popoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ul.

V celjski bolnišnici je zaspal v Gospodu 64-letni dninar Stvarnik Ivan iz Tremerja pri Celju.

Dve nesreči. V Lepi njivi pri Mozirju je padla z gugalnice 17-letna posestniška hči Kugonič Marija in si zlomila desno nogo. Ko je šel 68-letni prevzičkar Pere Franc domov, je tako nesrečno padel, da si je zlomil levo ključnico.

KINO UNION
Danes »LA BANDERA« (zastava) (Annabela, Jean Gabin).

Lastniki motornih vozil in koles, ki za leto 1938. še niso dvignili evidenčnih tablic, se pozivajo, da jih dvignejo takoj pri svojih pristojnih oblasteh, ker je s 1. aprilom vožnja s starimi evidenčnimi tablicami prepovedana.

Cross country prvenstvo Celja za seniorje in juniorje bo v nedeljo, 3. aprila ob 11 na Glaziji SK Celje. Občinstvo vabimo, da si ogleda tekmovanje.

Proslava 70 letnice
skladatelja dr. A. Schwaba v Celju
Celje, dne 29. marca.

Celje je slovesno proslavilo sedemdesletnico domačega skladatelja dr. Antona Schwaba. Celjsko pevsko društvo je priredilo v čast svojemu dolgoletnemu pevovodji in častnemu članu koncert njegovih skladb. Ze v nedeljo ob mladinski predstavi je bilo mestno gledališče polno; snočni koncert pa je pokazal, kako visoko cenijo Celjani lepo slovensko pesem. Mestno gledališče je bilo do zadnjega kotička napolnjeno in celo na dijaškem stojišču so morali postaviti stole, ker je primanjkovalo sedežev. Koncert je prenašal tudi radio Ljubljana. Občinstvo je z dolgim ploskanjem pozdravilo pri koncertu navzočega skladatelja g. dr. Antona Schwaba in s priznanjem sledilo posameznim, odličnim izvajanjem pevskih točk CPD. Pomen večera so podpirali vsi govorniki-predsedniki pevskih društev gg. prof. Fink (CPD), Lečnik (Ojlika) in Močan (Celjski Zvon) in pa skladatelja g. Mirk za Ipavčovo župo in M. Prelovec za Hubadovo župo. Val navdušenja je zavladal v gledališču, ko je stopil na gledališki oder skladatelj g. dr. Schwab in sprejemal čestitke. Za vsak nagovor se je skladatelj kratko zahvalil, vse pa v okvirju pevske prireditve. Zelo ljubeč je bil prizor, ko je članica CPD poklonila eivemu skladatelju lovorjev venci. Prv tako sta poklonili pevski družini »Ojlika« in »Celjski zvon«, prvo krasen lovorjev venci, drugo pa lep šopek svežih nageljnov. Ves program je bil brezhibno, odlično in dovršeno izveden. Ta koncert je gotovo časten za Celje, pa tudi za Slovenijo in njeno glasbeno kulturo sploh.

Maribor

Občni zbor ljubljanske sekcije JNU. V nedeljo bodo obiskali Maribor slovenski novinarji. Vršil se bo občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslovanskega novinarskega združenja, in sicer bo zborovanje v posvetovalnici mestnega magistrata. Iz vojaške službe. Iz Maribora so premešeni polkovnik Čordašič, generalštabni major Štefan Kos, kapetani Markovič, Vesič, Jovanovič, poročnik Ilić in Stojanovič in podporočniki Golubovič, Boškovič, Krivokapič, Brajkovič, Gojič in Primožič. Uprava oficirskega doma bo priredila odhajajočim častnikom 31. marca ob 20.30 v dvorani hotela Orel poslovilni večer, na katerega je vabljeni tudi občinstvo.

Tekstilna industrija zopet dobro zaposlena. Mariborske tekstilne tovarne obratujejo zopet s polno paro. Večinoma delajo tudi že z nočno posado. Zlasti tovarne svile so preobremenjene z naročili, da jih komaj zmagujejo.

Požar v Počehovi. V ponedeljek zvečer je nastal v Počehovi pri Mariboru velik požar. Vnela se je hiša posestnika Ivana Rebiča v Počehovi št. 57. Požar je zakrivil slab dimnik, ki je bil na podstrežju zaphan s senom. Ker so popoldne pekli kruh, je udarila vročina skozi dimnik ter je začelo seno tleti in goreti. Okrog 6 zvečer so bušili plameni iz strehe ter so v nekaj minutah zajeli vse poslopje. Hiša in gospodarsko poslopje se nahajata pod isto streho, pa je bilo v kratkem času vse v ognju. Domačini in sosedje so se nekaj časa trudili, da bi sami pogasilni, šele pozno so poslali po mariborske gasilce, ki so prispeli z brizgalno okrog pol 8 pod vodstvom poveljnika Krambergerja. Omejitji so se morali le na reševanje, ter so spravili nekaj pohištva na varno, vse drugo pa je uničil ogenj. Posestnik Rebič trpi okrog 60.000 din škode.

Dekliški krožek ima drevi ob pol 7 v Slomškovi šoli telovadbo. Članice, pridite vse!

Katoliška mladina v Mariboru uprizoni v nedeljo 3. t. m. ob 8 zvečer podučno in zanimivo ljudsko igro v 3 dejanjih »Ne pričaj po krivem«. Uprizonitev bo v Mladinskem domu v Cvetlični ulici. Na spredu so tudi druge točke.

Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, podružnica Maribor vabi svoje člane na širši sestanek, ki bo o priliki centralne seje v četrtek, dne 31. marca t. l. ob sedmih zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Člani naj se sestanka zanesljivo udeležijo. — Odbor.

Občni zbor »Poštnega rogca«. V nedeljo, dne 27. t. m. je bil občni zbor pevskega društva »Poštni roga«, na katerem je bil pri volitvah izvoljen nov odbor s predsednikom g. Zulo na čelu. Nov odbor, v katerega so bili izvoljeni tudi zastopniki poštnih uradnikov, jamči za agilno in vsestransko delo tega glasbenega društva naših poštarjev.

Mariborski rezervni častniki so imeli v ponedeljek zvečer v restavraciji Novi svet občni zbor, ki ga je vodil predsednik Jakob Perhavec. Prisostvovali so garnizionar podpolkovnik Maslač, major Cubelič in kapetan Canjevac. Mariborski pododbor šteje 251 članov, blagajniški promet je znašal nad 28.000 din. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedajni odbor, v katerem sta nova člana: Srečko Vehovec in Hugo Vernič.

Poceni meso. Danes zjutraj se bo prodalo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnic od pol 8 naprej 150 kg govejega mesa po 4 din, in sicer za osebo največ do 2 kg.

Tatvina v Studenih. Goslinčarki Ivanki Škerlec v Studenih je bila ukradena kasetna z raznimi dragocenostmi v vrednosti 8000 din. Za tatovi ni nobenega sledu.

Gledališče
Sreda, 30. marca: zaprt. — Četrtek, 31. marca ob 20: »Nebak«. Red B.

OTVORITEV MODNEGA SALONA ZA DAME IN GOSPODE
Predvajanje pomladnih modelov za damo in gospoda v sredo 30. t. m. ob 5. uri pop. in pol 8 uri zvečer, v novih prostorih na Mestnem trgu št. 24.
SOUVAN-CO MODERN TAILORING
Radi velikoga zanimanja prosimo, da si pravočasno rezervirate prostore!

Nemški državljani (bivši avstrijski zvezni državljani) v dravski banovini! — Glasovnico za volitev dne 10. aprila 1938 izda proti izkazu z veljavnim potnim listom ekspozitura nemškega konzulata Zagreb v Ljubljani. Potni list je sicer tudi potreben za potovanje iz Jugoslavije in za vrnitev po volitvi. Obmejni prebivalci potujejo tudi lahko iz Jugoslavije in se vrnejo na podlagi prelaznice odnosno obmejne karte. Te osebe prejmejo glasovnico — če nimajo potnih listov — proti izkazu z avstrijskim domovinskim listom odnosno opejskim dekretom. Ekspozitura Ljubljana ni v stanu, da odgovarja na posebna vprašanja. Nadaljnja poročila sledijo v časopisih.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpisuje mesta opernih suflerjev in inspicentov. Kdo se poteguje za eno ali drugo mesto, mora imeti primerno glasbeno izobrazbo in znanje klavirske igre. Prednost imajo konservatoristi. Lastnoročno pisani ponudbi morajo biti priloženi dokumenti glede glasbene izobrazbe in izobrazbe sploh ter kratak potek dosedanje zaposlitve. Ponudbe naj se naslove na upravo Narodnega gledališča v Ljubljani. Istodobno razpisuje uprava mesta tenoristov in basistov v opernem zboru pod istimi pogoji.

Največičastnejša epopeja čistega alpinizma, himna tovarilstva, heroiske požrtvovalnosti, športnega tekmovalstva in ljubezni do visokih gor.

Za Veliko noč izleti v Trst, Idrijo, Benetke ali Firence in v Graz. Prihlave in informacije v izletni pisarni M. O. K. O. N., hotel Slon, telef. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Smrtna nesreča na Vrhniki. Včeraj se je pripetila na Vrhniki huda prometna nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Pekovski pomočnik Franc Jurca, star 26 let, se je peljal po cesti z motornim kolesom. Nasproti mu je privozil tovorni avto. Po nesrečnem naključju je avto Jurca podrl. Jurca je dobil pod avtomobilom hude notranje in zunanje poškodbe. Iz Ljubljane je bil poklican reševalni avto, ki je ponesrečenca pripeljal v bolnišnico. Kljub vsem naporom zdravnikov pa se Jurca ni dalo rešiti ter je ob pol 4 popoldne izdihnil.

Mnogo je sredstev za pranje, toda **PERION** je samo eden! Odlično opere.

Godbam naših prosvetnih društev, ki bodo svirale pri velikonočnih procesijah, pripravljamo velikonočne pesmi, katere je za trobila priredil Anton Tramtje. Zbirka obsega 6 velikonočnih napevov, in sicer: Vavknovo, »Dan presvete«, tri Riharjeve »Zveličar naš je vstal iz groba«, »Današnji žarki« in »Jezus naš je vstal od smrti«. Cvekovo »Sikalovje groba« in K. Adamičovo »Zdaj veliko je veselje«. Ker so vse druge posvetne koračnice pri procesijah od našega škofijstva prepovedane, zato opozarjamo naše godbe na navedene skladbe, da si jih pravočasno nabavijo in naučijo. Cena zbirki je 60 din. Dalje priporočamo našim godbam veličastno in efektivno Premrlovo koračnico, ki bo isto tako izborna služila pri velikonočnih procesijah. Cena je 36 din. Obe zbirki se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnega »Franz-Joseflove« grenke vode, zavzjete na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Socialno zavarovanje v težkočah

Prejeli smo računski zaključek Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, ki izkazuje kljub povečanju dohodkov predhodni deficit v znesku 50.928 din, dočim je bila predhodna bilanca za 1936 zaključena s prebitkom 298.022 din. Upravičeno je, da to niso definitivni podatki, ker se mora prej izvršiti obračun z Osrednjim uradom za zavarovanje delavcev. Okrožni urad izvršuje namreč tudi posle nezgodnega zavarovanja kakor tudi posle starostnega zavarovanja in prejema za te posle po določilih statuta osrednjega urada ustrezne dele povračila k upravnim stroškom. To določa osrednji urad na podlagi skupnega računskega zaključka vseh uradov in svojega poslovanja. Tako se je presežek Okrožnega urada v letu 1936 na podlagi teh bonifikacij zvišal za 844.353 din.

Povprečno število zavarovancev je lani naraslo od 85.917 na 94.495. Zato so se dohodki zvišali za 5,5 milij., kar pa je tudi posledica zvišanja povprečne zavarovane mezdne od 22,57 na 23,51 din.

Zdravstvene razmere pa lani niso bile ugodnejše kot leta 1936. Odstotek bolnikov se je sicer zmanjšal od 2,92 na 2,81%, vendar so zelo narasli stroški za zdravila, za porodniške dajatve in podpore ter pogrebne. Ti izdatki so porušili gospodarsko ravnovesje urada ter povzročili primanjkljaj v znesku 50.928 din.

Skupni dohodki urada so narasli od 43.07 na 48,4, od tega največ prispevki od 41,9 na 47,45 milij. (tu je upoštevan samo predpis). Izdatki urada so lani narasli od 42,8 na 48,46 milij. din, od tega je narasla hranarina od 12,6 na 13,7, porodniške podpore in dajatve od 2,5 na 2,9, pogrebne od 0,3 na 0,4, zdravniški stroški od 4,9 na 5,3, zdravila od 3,9 na 5,0, oskrbnine v bolnišnicah od 5,5 na 6,6, zdraviljenje v zdraviliščih in kopališčih od 2,86 na 3,1, upravni stroški od 7,06 na 7,6 milij. itd. Od skupnih dohodkov pride na 1 zavarovanca lani 512,29 (1936 501,30), izdatkov pa 512,83 (497,84) din. Zavarovanci so prejeli na podporah v denarju 16,95 milij. din ali 35,02% (1936 15,34 milij. din ali 35,63%).

Aktivna urada so se lani povečala od 32,7 na 40,6 milij. din. Tu so izkazani: gotovina in naložbe 1,76 (2,17), premični inventar 2,5 (2,4), regresi, obresti itd. 1,1 (1,1), Laško in Jadran na

Rabu dolgujeta za izposojena obratna sredstva 1,74 (2,0) milij. din. Največja aktivna postavka so pa zaostanki neplačanih prispevkov, ki so narasli od 18 na 27,0 milij. Med pasivi je največji upnik Osrednji urad s 17,5 (11,5) milij., dubioza s 4,2 (3,9) milij. din.

K računskemu zaključku za 1936 je bilo omejeno, da je urad le za silo vzdrževal ravnotežje, leta 1937 pa je bilo ravnotežje porušeno. Z izpremembami v statutu se bo položaj urada še poslabšal. Urad bo moral vsako leto prispevati 2,5% od rednih sredstev v sklad za odpis neizterljivih prispevkov, 2,5% pa v sklad za pokritje primanjkljaja. Tako bodo uradu sredstva znižana za 5% in ogrožena uradu i aktivnost i likvidnost. Če lani si je moral za tekoče poslovanje urad proti 6% obrestim izposoditi znatne vsote za redno blaginjsko poslovanje.

Najtežji problem našega socialnega zavarovanja pa so gotovo neizterjani prispevki. Ti zaostanki rastejo od leta do leta. Ker veže zakon pravice iz starostnega zavarovanja na dejansko plačane prispevke, bodo podjetja, ki ne bi redno plačevala prispevkov, svoje onemogle namočence znatno oškodovala. Da se delavcem zavarujejo pravice do starostne preskrbe in da se podjetja obvarujejo pred škodo in neprijetnostmi, ki bodo nastale z uveljavljenjem izgubljenih pravic na podlagi tožba, je urad prisiljen, da uvaja proti nerednim plačnikom najstrožje izterjavo.

Za ilustracijo višine zaostankov delodajalcev na neplačanih prispevkov navajamo naslednjo tabelo v milij. din, ki nam kaže za posamezna leta ves predpis prispevkov kakor tudi višino zaostankov v istem letu:

predpis prispevkov	zaostanki
1927	36,27
1928	40,63
1929	45,48
1930	47,98
1931	44,91
1932	38,3
1933	38,18
1934	39,51
1935	38,5
1936	41,88
1937	47,45

zveze trgovskih združenj zbor, svetnika g. Smrkolja, zastopnika jeseniške policije g. Ziljka ter zastopnika tujske prometne zveze na Jesenicah gosp. Merliaka. Poročal je, da je tokom leta odločil mesto predsednika g. Fürsgerja ter ga predlagal za njegove zasluge za izvolitev za častnega člana, kar je bilo sprejeto.

Tajniško poročilo je podal g. Hočvar Josip, po katerem je imelo združenje 895 članov, 91 trgovskih pomočnikov in pomočnic in 69 učencev in učenk. Poročal je nadalje, da je v področju združenja krošnjarstvo in nelegalno trgovanje zavzelo tak obseg — čeravno je krošnjarije kot obmenjevanje primorano prepovedano —, da je bilo združenje primorano nastavitv posebnega kontrolnega organa za zasledovanje krošnjarstva, ki uspešno deluje. Premoženje združenja se je skrčilo za 3036,57 din, ker se lansko leto ni pobirala članarina, ter znaša 134,641 din.

Zbor svetnik g. Smrkolj je v lepih besedah orisal težave in napore trgovstva ter obljubil podporo trgovske zbornice in zveze Gosp. Ambrožič iz Ljubnega je predlagal apel na okr. načelnost, da se ozira na slabo stanje trgovcev, da naroči orožniškemu organu intenzivnejše zasledovanje nelegalnega trgovanja in naj ne izdaja preveliko dovoljenj za krošnjarstvo. Zaprošil je za posredovanje zveze, da se vendar enkrat ukine rentnina na neprejete obresti. Gosp. Čuček iz Jesenic je predlagal, naj se ustanovi odtok ali zadruga, ki bi po svojem organu-juristu zastopala pravne zadeve trgovcev pri sodiščih glede na ponovno povišanje sodnih taks, ki so itak že neznosne. Pri volitvah so bili izvoljeni dosedanj člani uprave, na čelu g. Savnik Vinko iz Radovljice.

Opozorilo izvoznikom in uvoznikom blaga v Avstrijo

Uvozniki in izvozniki, ki imajo terjatve napram avstrijskim tvrdkam, odnosno, ki avstrijskim tvrdkam dolgujejo, morajo vsa terjatva, odnosno dolžno vsoto takoj prijaviti pooblaščenim denarnim zavodom, ki morajo spiske teh prijav predložiti Narodni banki nemudoma, a najkasneje do 5. aprila t. l.

Društvo industrialcev in veletrgovcev v Ljubljani

ima občen zbor v svojih prostorih dne 6. aprila ob 10 dopoldne z običajnim dnevnim redom. Tudi volitve bodo.

Združenje trgovcev v Ptuj

V soboto, dne 26. marca je bil občni zbor Združenja trgovcev za mesto Ptuj, katerega je vodil podpredsednik g. Ivan Snoj. Iz predsedniškega poročila je posneti, da je bila lani v okraju slaba letina, kar je neugodno vplivalo na položaj v okraju. Tudi izvoz sadja v Nemčijo je lani zelo zastal, kar je povzročilo znatne težave Mesto Ptuj ima pa premalo industrije. Ena sama večja tvornica, Petovia za izdelovanje čevljev, je ustavila svoje obratovanje. Zelo veliko škodo dela legalnemu trgovstvu krošnjarstvo, ki je najbolj občutno jeseni. Združenje je predlagalo tudi izpremembe v proračunu ter se zelo zavzemalo za znižanje davčnih bremen. Dotaknilo se je tudi vseh drugih vprašanj našega trgovstva.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da je bilo prijavičenih 11, odjavljenih tudi 11 obratov, prijavičenih je bilo 3 obratov ter je imelo združenje na koncu leta 159 članov, 171 pomočnikov in pomočnic, 52 vajencev in vajenk. Davčni predlog za 1936 je znašal 2.319.000 din, za 1937 pa 2.864.800 din. Davčni odbor je predlog za 1937 znižal za 420.191 din in znaša odmerna podlaga še vedno 2.446.090 din in to brez priključnih pridobinarjev-trgovcev. Davčna odmera je kljub znižanju v primeri z industrijskimi kraji previsoka. Uredba o minimalnih mezdah glede vajencev še ni dopolnjena. V trgovski nadaljevalni šoli je bilo v 2. razredu 10 vajencev in dve vajenki, v III. razredu 15 in 14. Uspeh je bil dober: obisk 98,7%.

Računski zaključek za 1937 izkazuje dohodkov 36.925 din, izdatkov 37.122 din in znaša premoženje združenja 50.313 din. Proračun za 1938 znaša 35.000 din. Uprava združenja je ponovno predlagala, da se prepove razdeljevanje novoletnih koledarjev. V imenu Zbornice za TOI je zborovalce pozdravil zbor sv. g. Milko Senčar.

Združenje trgovcev v Radovljici

Dne 25. marca je imelo združenje trgovcev za radovljiški okraj svojo letno skupščino na Jesenicah, katero je vodil podpredsednik g. Savnik. Pozdravil je došlega delegata trgovske zbornice in

Kulturni obzornik

Svet in življenje z vidika volje

Filozofsko društvo je priredilo preteklo soboto na univerzi zanimivo predavanje zagrebškega univerzitetnega profesorja in predsednika Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti dr. Alberta Bazale. Predavanja se je udeležilo veliko število izobražencev, ki so dvoranu popolnoma napolnili. Med njimi smo videli naše vseučiliške profesorje Aleša in Franca Ušeničnika ter prof. Slavica.

Uglednega predavatelja je predstavil nazvočim predsednik Filozofskega društva univ. prof. France Veber. Poudaril je, da nas tujnina pozna samo po naših volih, žitu in lesu, manj pa po našem samobitnem kulturnem delu. Pa tudi sami se med seboj le malo poznamo, čeprav živimo v sosesčini narodov z močnim skupnostnim etosom. Zato je povabilo Filozofsko društvo v Ljubljano zagrebškega filozofa Bazalo in v bližnji bodočnosti povabi tudi belgrajskega modroslovca Petronijevića.

Priznani predavatelj prof. Bazala je v dobri polidruzi uri pregledno podal osnove svojega pogleda na svet in življenje z vida volje. Predavanje je bilo kljub zgoščenosti zelo umljivo in jertkovno bogato. Zlasti klasično izobraženi poslušalci so se posebno uživali ob pestrosti latinskih in grških izrazov, ki so pojasnjevali idealistični svetovni nazor predavateljev.

Profesor Bazala je najprej pripomnil, da si je izbral za predavanje vprašanje, ki ga ni mogoče v eni uri izprati. Hoče pa pokazati nekaj novih vidikov, ki omogočajo novo filozofsko gledanje na svet in življenje z perspektive volje. Izhodišče mu je idealistični argument, da je vse, s čimer razpolagamo in operiramo, naš duševni material. Kar nam ni zavestno, to za nas ne obstoji. Kar imamo, je duševni fakt. Teh faktov je mnogo vrst. Imamo intelektualne, čustvene in stremiljske fakte. Ta du-

ševna stanja se razvijajo v različnih stopnjah, katerih mnogoličnost nam kaže že psihologija. Sedaj je važno, s katerega konca motrimo duševne podatke in jih projiciramo v notno sliko o svetu, s etališča razuma, čustva ali volje.

Duševno je dr. Bazali vedno neko stanje, ki se nanaša na neki jaz. Fizični procesi nimajo tega odnosa, tečejo sami zase, ločeni od jaza. V nas samih pa so stanja, ki niso vedno enako izrazito signirana z našim jazom, niso vedno izrazito duševna. Naša zavest ni vedno v isti višini, temveč valuje. V tem valovanju zveza z jazom včasih popušta, naša duševnost postane tam tako rekoč manj duševna.

Duševno življenje pa se ne vrši samo v eni ravnini, četudi je popolnoma zavestno. Najprej imamo ravnino neposrednega doživljanja. To je ravnina večne borbe za zavest, večnega toka psihične energije in faustovskega dogajanja, ki ne pozna trenutka mira. V tej ravnini se sedanost zliva s preteklostjo in teži v bodočnost. Slovnico bi to stanje izrazil z glagolom sem in pridevnikom: sem vesel, sem čustvujoč, sem hoteč, sem razmišljujoč. Vse to je bujno neposredno doživljanje. Ako bi naše življenje teklo samo v tej ravnini, bi bili podobni plavalcu, ki bi plaval in imel glavo stalno v vodi. Toda plavac mora dvigniti od časa do časa glavo iz vode.

Človek mora iz ravnine doživljanja v ravnino razgledovanja, sfero mišljenja. Tu doživljamo nekaj, kar je bilo. To je drugačen način duševnega obstoja. Iz tega, kar neposredno doživljamo, nekaj zgrabimo. Kar je tu in tam razuto, v razumski perspektivi zberemo. To skupno zbiranje in gledanje ni nič drugega kakor ideja, čisto v Platonovem smislu besede. To je iskanje okvira vsebin, ki smo jo neposredno doživeli. Posameznosti odpadajo, ostane le meja, kakor pravi Aristotel. To delo zbiranja je potrebno, da vsebino prve ravnine lahko obvladamo. Slika življenja na tej ravnini je sama shema, brez plastičnih kontur, dočim je neposredno doživljanje konkretno, sočno. V drugi sferi vse razstavljamo; kar je prej konkretno, je tu diskretno. Tu se razgledujemo, razmišljamo, razsojamo. Potem pa

Z Odolom moja dragica si usteca neguje... Ah, kakšna sreča, kakšna slast kadar me poljubuje.

Smehljajoča usta olesajo in pomladijo obraz vsake žene ter ga napravijo privlačnega in ljubkega. Vsaka žena lahko ohrani to mladost do visoke starosti, če neguje usta in zobe ter jih ohrani zdrave. Pravilna nega ust in zob je z ODOLom.

Aromatično varstvo Vaših ust oskrbi na najboljši način ODOL.

Bilance

Jadranskopodonavska banka v Beogradu. Glavnica 24 milij. din je razdeljena: 11 milij. redne, 13 milijonov prvenstvene delnice. Tuja nova sredstva banke so se lani povečala od 17,9 na 27,64 milijona dinarjev. Primerno so se zmanjšala tudi stara tuja sredstva, tako da je v celoti narasla bilančna vsota od 131,0 na 136,25 milij. din. Dolžniki in menice v novem poslovanju so narasli od 15,86 na 24,0 milij. din. Pri bruto dohodkih 7,6 (6,66) milij. din je znašal čist dobiček brez prenosa 0,03 (0,22) milijona dinarjev. Iz čistega dobička, ki znaša s prenosom vred 0,28 milij. din, se porabi 0,26 milij. za ustanovitev sklada za dividendo na prvenstvene delnice banke.

Češka industrijska banka v Pragi, ki ima podružnico tudi v Ljubljani, izkazuje za lansko leto povečanje čistega dobička od 1,52 na 2,25 milij. din in gre vse čist dobiček za okrepitev rezerv.

Semperit, avstrijsko-ameriške tvornice gumijs, Dunaj, ki ima interese tudi v Sloveniji, bo po šestih letih prvikat delil dividendo, in sicer 5 šilingov na delnico.

Deviznovolturni posli. Narodna banka objavlja, da je bilo v zadnjih časih opaziti, da se posamezni pooblaščenji zavodi pri opravljanju valutnovolturnih poslov ne drže striktno deviznih predpisov, ki so še vedno v veljavi. Ob tej priliki opozarja Narodna banka vse pooblaščenje zavode in menjalce, da se imajo strogo držati vseh veljavnih deviznih predpisov, ker liberalnejša politika, ki se zadnje čase izvaja, nikakor ne oprošča pooblaščenih zavodov obveznosti glede točnega držanja predpisov o opravljanju valutnovolturnih transakcij, ki niso razveljavljeni. Istočasno pripominja, da bo vsak pooblaščen zavod in menjalec pozvan na odgovornost zaradi najstrožje aplikacije zakona o kazenskih sankcijah, v kolikor se ne bi držal teh navodil.

Izpopolnitev carinskih deklaracij. Po odredbi gospoda ministra financ se morejo carinske deklaracije izpisati s črnilom ali pisalnim strojem, vendar tako, da je predložilec deklaracije dolžan, da deklaracijo svojeručno podpisuje. Oseba, ki sprejema deklaracije v imenu carinarnice, mora s svojim podpisom (parafo) ali žigom zaključiti nimenovanje in deklaraciji. Popravljenale ali radirane deklaracije se ne bodo sprejemale v postopek.

Borza

Dne 29. marca 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Beogradu na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je v zasebnem kliringu v Ljubljani popustil na 8,60—8,70, v Zagrebu na 8,615—8,715, v Beogradu pa se je okrepil na 8,70 do 8,80.

Grški buni so beležili v Zagrebu 29,15—29,85, v Beogradu 28,90—29,00.

Nemški čeki so narasli na naših borzah 14,38 do 14,58, nadalje so v Beogradu beležili za sredo maja 14,25—14,45.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.199.578, v Beogradu 1.972.840 din. V efektih je bilo v Beogradu prometa 1.125.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2407,91—2422,50
Berlin 100 mark	1744,52—1758,40
Bruselj 100 belg.	733,69—738,75
Curih 100 frankov	996,45—1008,52
London 1 funt	215,61—217,66
Newyork 100 dolarjev	4318,51—4354,82
Pariz 100 frankov	130,77—132,21
Praga 100 kron	151,83—152,94

Curih, Beograd 10, Pariz 13,20, London 21,6675, New York 436,25, Bruselj 73,625, Milan 23, Amsterdam 241,525, Berlin 175,15, Dunaj 57, Stockholm 111,675, Oslo 108,875, Kopenhagen 96,725, Praga 15,24, Varšava 82,24, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,58, Buenos-Aires 108,25.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 98,50 do 100, agrarji 60—62, vojna škoda promptna 473 do 478, begluške obveznice 91,50—93,50, dalm. agrarji 91—92,50, 8% Berovo posojilo 96—97, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—101. — Delnice: Narodna banka 7300—7400, Trboveljska 205—215.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98 denar, agrarji 60,50 denar, vojna škoda promptna 475—477 (475), begluške obveznice 92,50 denar, dalm. agrarji 91,50—92 (92), 4% ev. agrarji 60 denar, 8% Berovo posojilo 99,50—91 (90,50), 7% posojilo Drž. hip. banke 99,50 denar, 7% stab. posojilo 97,50—98,25 (98). Delnice: Narodna banka 7300 denar, Priv. agrarna banka 217 denar, Trboveljska 200—220, Gutmann 65 blago, Osj. eladk. tov. 110—125, Dubrovačka 375—400, Jadranska plovba 370—405, Oceanija 600 denar.

Beograd. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 100,50 denar (101), agrarji 62 blago, vojna škoda promptna 476,50—478, za konec maja (476,50) za konec julija (476), begluške obveznice 94—94,50 (94), dalm. agrarji 93,50—93,75 (93), 8% Berovo posojilo 96 denar (96), 7% Berovo posojilo 91 blago (90,50), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar. — Delnice: Narodna banka 7300 blago (7300), Priv. agrarna banka (222).

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bč. erem. 99—100, ban. 96—97. Tendenca neizpremenjena. Promet velik. Sombor. Koruza bč. erem. 96—98, bač. erem. maj 98—100. Tendenca stalna. Promet 87 vagonov.

Živina

Mariborski sejem 29. marca. Na današnji živalski sejem je bilo prignanih: 4 konji, 10 bikov, 91 volov, 239 krav in 14 telet, skupaj 358 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 2,50—5,50, poldebili voli 3,00—4,50, plemenski voli 4,75 do 6, bikji za klanje 3,50—4,30, klavne krave debele 4—5, plemenske krave 4—5,50, krave za klohasarje 2,50—3,25, molzne krave 3,50—4,10, breje krave 3,75—4,25, mlada živina 4,40—5,50, teleta 5—7. Prodanih je bilo 216 glav živine. — Mesne cene: volovski meso 1. 1 kg 10—12, II. 8—10, meso bikov, krav in telet 6—12, teletje meso 1. 10—14, II. 8—9, svinjsko meso sveže 10—14 din. Redni živalski sejem v Lendavi dne 24. marca 1938. Na sejem je bilo prignanih 259 komadov živine, prodanih pa je bilo 72 komadov. Cene sledeče: bikji 3,75—5, telice 3,75—4,75, krave 2 do 3, teleta 4,50—5 din za kg žive teže.

Jubilej „sibirskega angela“

mače države od tam pa so prihajali v Rusijo od drugod hudo ranjeni. To je bila velika dobrota, kakor je bila velika dobrota, da je po njej švedski Rdeči križ organiziral pošiljanje daril vojnim ujetnikom od doma. Tudi pisma je Rdeči križ posredoval.

Najhujši časi pa so za delovanje švedskega Rdečega križa prišli, ko se je začela revolucija in je izbruhnila državljanska vojska v Rusiji. Obe vojskujoci se stranki sta vojne ujetnike silili, naj se udeležujejo bojev. Mnogo ujetnikov je popadalo na do 10.000 km dolgem maršu od zahoda na vzhod. Meseca julija leta 1918 je Brändströmova skupaj s peščico švedov morala bežati skozi Sibirijo, kjer je bila priča velike človeške žaloigre, pri kateri je smrt pobrala nad en milijon človeških življenj. Kuga, lakota, vojska in zima — vse se je zarotilo zoper nesrečno ljudstvo. Zenska je pomagala in pomagala, kjer je mogla. Zato je tamkaj dobila častni naziv »Sibirski anđel«. Mnogokrat je sama bila v smrtni nevarnosti ter je nekajkrat v zadnjem hipu bila rešena. Vendar je v Sibiriji vztrajala do leta 1920, ko se je vrnila v svojo švedsko domovino.

Ce se je sedaj, ko obhaja svoj zlati jubilej, spominja svetovno časopisje, je to priznanje hvaležnosti vseh tistih narodov, ki so njih rojaki kdaj bili deležni njene dobrote.

Marsikak vojni ujetnik, ki je med svetovno vojno bil ujet v Rusiji, se morda še danes hvaležno spominja delovanja švedskega Rdečega križa, ki je za toliko tudi slovenskih vojnih ujetnikov posredoval in jim tudi omogočil zvezo z domom. Švedski Rdeči križ je premno dobrega storil za vojne ujetnike v Rusiji, zlasti pa se je za njihovo usodo brigala hči švedskega poslanika na carem dvoru v Petrogradu Elsa Brändström. Ta čudovita ženska je dne 26. marca obhajala svojo 50-letnico.

Rođila se je dne 26. marca leta 1888 v Petrogradu, kjer je bil njen oče švedski poslaniški uradnik in pozneje poslanik v Moskvi, potem je hitela v Sibirijo, kjer je sama hotela videti, kako se ujetnikom godi, da se je potem s pomočjo Rdečega križa na merodajnih mestih v Petrogradu in v Moskvi zanje posredovala. Ta ženska pač lahko reče o sebi, da je edina ženska na svetu, ki je sama osebno po bolnišnicah, taboriščih in na prisilnem delu obiskala nad en milijon ujetih vojakov.

Položaj vojnih ujetnikov nikjer ni bil zavidanja vreden, še manj seveda v širni Rusiji. Ljudje niso bili vajeni ne tamkajšnje zime, ne hrane, ne drugih življenjskih razmer. Preden so vojne ujetnike s fronte prepeljali v Sibirijo, jih je v vagonih mnogo pomrlo. Saj so nekateri v živinske vagonne stlačenili bili po cele 4 mesece na potu. Švedski Rdeči križ, v katerem je bila ta ženska poglaviti delavec, je mnogo dobrega storil za vojne ujetnike. Včasih je to delo bilo silno težavno, pa ga je po večini zmogla, dasi je bila le šibka ženska.

Najhujše se je švedski Rdeči križ boril zoper nalezljive bolezni, ki so kosile vojne ujetnike. Pogosti legar, trebušni legar, griza in malarija — vse to je pobralo na stotine siromakov, ki si sami niso mogli pomagati. V nekaterih taboriščih je bilo stlačenih po 30.000 vojnih ujetnikov. Ta taborišča je obiskavala Elsa Brändström s svojo komisijo, ki pa je imela na razpolaganje le pičlo število zdravnikov in morda še manj potrebnih zdravil. Vendar se je posrečilo, da so te hude bolezni z združenimi močmi omejili. Veliko umiranja je ponehalo.

Mnogo vojnih ujetnikov je delalo pri prisilnih delih, ko so gredili železnico do Severnega Ledenegega morja, tako imenovano Murmansko železnico. Tukaj so poslali v prisilno delo nad 70.000 vojnih ujetnikov. Skoro polovica teh siromakov pa je zaradi naporov pomrla ali vsaj hudo obolela. Tudi zanje se je zavzel švedski Rdeči križ po zaslugi te ženske, ki si je vse sama ogledala. Največje njeno delo pa je brez dvoma zamisel, naj se hudo ranjeni vojni ujetniki zamenjajo. Iz Rusije so poslali Rusi hudo poškodovane v njihove do-

Ameriška ženska moda zoper pariško

Ameriška industrija za žensko modo je poslala iz Amerike na Francosko 20.000 kg lahkih ženskih oblek. Ta ženska roba že plava iz Amerike v Evropo, kjer naj izpodrine pariško modo. Ker so ženske obleke sila lahke, računajmo, da tehta vsaka ženska obleka kakih 150 gramov. Ako so vse obleke, ki jih pošilja sedaj Amerika čez lužo v Pariz, približno te teže, bo prišlo te dni iz Amerike v Pariz nič manj kot 133.000 ženskih oblek. To pa je že toliko, da utegne kaj lahko pariškim modnim ateljejem delati velike preglavice.

Francoski modni krojači so že izračunali, če bo to blago vrženo na pariški trg, da bodo pariške modne šivilje izgubile 532.000 delovnih ur

in da bo izgubljenega tudi za te ure toliko zaslužka. Sedaj si pariški modni krojači belijo glave, kako bi to izgubo preprečili. Če bi se res zgodilo, da bi vse to blago po nižjih cenah prišlo na pariški trg, ni dvoma, da bi to pomenilo povečano brezposelnost. Podjetja se boje novih denarnih težav, poleg tega pa bi pariška moda zadobila velik moralni udarec, saj je doslej Pariz vodil modo vsega elegantnega ženskega sveta na vsem svetu. Doslej ameriška industrija francoski modi ni mogla do živega.

Sedaj pa je prišlo tako daleč, da bo Amerika vrgla na pariški trg kar 133.000 oblek. Težave francoskega gospodarstva hudo teže tudi modno industrijo. Cene storjenemu blagu, kakor se po slovensko pravi konfekciji, vsak dan rastejo, zaradi česar ni čuda, če je Amerika čutila potrebo udariti na pariški trg ter ga s ceneno ameriško modo napolniti. Ameriške modne industrije imajo namreč izvrstno, a ceneno blago, izdelano v serijah, ki ga lahko vržejo na trg. To blago, narejeno v tovarnah in kar v množicah, grozi uničiti francosko modno obrt, ki je bolj individualna.

Francoska modna obrt, ki doslej še nikdar ni bila tako močno ogrožena, je sedaj vrgla v francosko javnost geslo: »Francozinje, kupujte le francosko blago!« Ali bo to geslo zadostovalo, to se kmalu videlo.

Koliko stane vojskovanje

Angleške statistike so dognale in izračunale, da so vojske na Kitajskem in na Španskem Angliji povzročile že celih 980.000 funtov šterlingov stroškov, kar je v našem denarju blizu 200 milijonov dinarjev. Od tega denarja odpade 10.500 funtov, ki jih je Anglija morala plačati za odbor za nevmešavanje, 86.000 funtov je morala plačati za posebne konzularne in diplomatske naloge svoje dežele z ozirom na te vojske. Od tega zadnjega zneska pa je 12.000 funtov šlo v blagajno mednarodnega odbora za nevmešavanje. Da so angleške begunce odpeljali iz kitajskih bojnih bližin, je to Anglijo veljalo 15.000 funtov. Angleži pa, ki so jih morali odpeljati iz Španije, so veljali Anglijo 53.000 funtov šterlingov.

Ce že toliko velja vojskovanje tamkaj, kjer še ni nobenih bojev, koliko dragocenega denarja požre pravo vojskovanje samo! Denarja, ki ga je treba šteti takoj, ne da bi pri tem računali tiste izgube, ki jih vojska naredi na človeškem zdravju, življenju in na kulturnih in umetniških vrednotah, ko za vojsko ostane toliko dragocenih zgradb razdejanih in umetnin uničenih. Tega menda sploh ni mogoče prešteti.

Za kratek čas

Dama pri slatarni si da pokazati dragocen prstan.
»Ali je briljant v njem tudi res pristen?«
»Tako pristen kakor vaši lasje, milostijiva!«
»Pa mi pokažite kaj drugega!«

»Očka, povej mi no, ali je 500 dinarjev mnogo denarja?«
»To je pa različno, kakor se vzame. Če je 500 dinarjev treba zaslužiti, je to mnogo denarja. Če pa mamica potrebuje kdaj 500 dinarjev, pa pravi, da je to malenkost.«

Kaj pravi kino

»Zena je izginilac, je naslov filma, ki ga kažejo te dni v tem kinu. Vsebinska je zmešana in burkasta, podoba zakonskega življenja, takega, ko je mož obupan zaradi psa, ki ga ima žena rada in ki zaradi psa celó moža zapusti, torej je to zakon, ki res ni vreden tega imena. Igralci rešijo s svojimi živahnimi igranjem neumnost vsebinske, tako da se ljudje bolj smejejo, ko da bi resno jemali zakonske štrene. Nastopajo Hans Moser, ki dobro rešuje svojo vlogo, in Kemp in Lucie Englisch, ki sta za smeh in kratek čas. Smeha je obilo, zlasti še, ker se vsa burka srečno razreši.

V Slogi

Poročali smo že, da tu nastopa mala Shirley Temple in sicer v filmu »Sirotina mala bogatinka«. Igra ima svojo privlačnost samo s to deklico, ki je v filmu pevka in jo je komaj videti izpod odeje raznih nesmiselnih, kar banalnih podrobnosti. Ker bi rad vsakdo videl to malo zvezdnico, zato obkujajo tudi ta film, ki je sicer prav zares prazen.

Sv. Pavel na znamkah

Zadnja izdaja grških znamk je prinesla veliko novost. Na znamkah po 7 drahem je upodobljen sveto apostol Pavel, ki Grkom pridiga na griču pri Akropoli. Na novih znamkah po 10 drahem je upodobljena cerkev ev. Demetrija iz 6. stoletja na znamkah po 15 drahem pa je ovekovčen umik mohamedancev iz Carigrada.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11					12				
13					14				
15	16	17	18	19	20	21			
22	23			24			25	26	
27				28					
29			30				31		
32			33				34		
35	36	37	38	39	40	41	42	43	
44			45				46		
47					48				
49					50				
51	52				53			54	55
56		57	58	59	60	61	62		
63					64				
65					66				

Vodoravno: 1. slovenski skladatelj, 6. del eveta, 11. važnejše otočje zahodno od Evrope, 12. tuja beseda za presledek, 13. izdelovalec sira, 14. tuje ime iz znane mladinske povesti, 15. večji kos lesa, 19. važnejši kraj pri Velenju, 22. moško krstno ime, 24. tuja beseda za prehlad, 27. tuja beseda za pripovedno pesništvo, 28. druga beseda za lepo vedenje, 29. soustanovitelj Rima, 30. večje gorstvo v Južni Ameriki, 31. važnejša gora na Dolenjskem, 32. skrajšano žensko krstno ime, 33. večji levi pritok Donave na Bavarskem, 34. ud družinj v otroškem govoru, 35. mestno nočno zabavišče, 38. druga beseda za cunjo, 42. afriška velika žival, 44. del naslova, 45. moško krstno ime, 46. poletna vrtna hišica, 47. tuja beseda za kos, 48. vrsta trpežnega blaga, 49. tuja beseda za napev, 50. druga beseda za trnek, 51. natančen rokodelc, 53. važnejša osebnost iz francoske revolucije, 56. manjša državnica v Združenih državah Severne Amerike, 60. tuja beseda za prijeten vonj, 63. druga beseda za stražarja, 64. prebivalec dela Stajerske, 65. glavno mesto večje Balkanske države, 66. važnejše letovišče v Švici.

Navpično: 1. prebivalec Pirenejskega polotoka, 2. tuja beseda za zavetišče, 3. staroelovenska črka, 4. priprava za merjenje časa, 5. pomembnejši perzijski vladar, 6. obrtnik, 7. grška črka, 8. kraj v rebri, 9. drag kamen, 10. manjši kraj med Starim trgom pri Ložu in Cerkniškim jezerom, 16. duhovna igra Josipa Feitena, 17. višji duhovniški naslov, 18. sodobna španska politična osebnost, 19. neprijetna posledica nesreče, 20. moška oseba iz romana Marte Ostenso: »Klic divjih gosic«, 21. važnejša pokrajina v nekdanji srednji Grčiji, 22. gozdni grm, 23. tuja beseda za poziv, 25. tuja beseda za vrsto naglasa, 26. važnejši indijski ep, 36. latinsko ime za starogrškega boga ljubezni, 37. tuja beseda za neodločeno igro, 38. vrsta živinske krme, 39. druga beseda za stražnika, 40. slovenska beseda za fiasko, 41. tuja beseda za pozitivno elektrodo, 42. druga beseda za hudiča, 43. belokranjska narečna oblika za očeta, 51. druga beseda za živalsko krmo, 52. druga beseda za dobro karto, 54. Kreitenova drama iz rimskega življenja, 55. važnejši pritok Drine, 57. rimski pozdrav, 58. turška gostilna, 59. sprednji del voza, 60. važnejše italijansko mesto ob Adiji, 61. skrajšan naslov Čapkove fantastične drame, 62. ruska reka, ki se pri Nižjem Novgorodu izliva v Volgo.

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. karikatura, 11. obolos, 12. Arad, 13. lakot, 14. utica, 15. oda, 16. kvartir, 20. tovarna, 22. Una, 23. enota, 25. Koper, 27. čemaž, 29. Idaho, 31. Ida, 32. Manila, 33. Nin, 34. Abo, 36. Cina, 38. Alan, 40. enačaj, 43. kozel, 46. Atena, 48. erar, 49. ud, 50. Atos, 52. panoga, 53. Ruda, 55. Ana, 56. Sava, 57. ras.

Navpično: 1. kolotečina, 2. Abadon, 3. rokav, 4. Ilek, 5. kot, 6. Asuan, 7. Tatra, 8. Uri, 9. Racine, 10. Ada, 17. vraža, 18. Tupaliče, 19. narog, 21. ataman, 24. Orman, 25. kino, 26. odica, 28. edil, 30. han, 35. beluga, 37. Ajas, 39. Azana, 41. nadv, 42. anoda, 43. Kepa, 44. Oran, 45. Eros, 47. Tara, 51. tur, 54. os.

Vojaki prejšnjega avstrij. 1. bataljona 15. pešpolka z Dunaja, ki so jih takoj po prevratu prestavili v Berlin, kjer so jih oblekli v nemške vojaške uniforme, se vračajo na Dunaj. Kakor se vidi, se jim je v Berlinu dobro godilo.

St. 91.

Front de Boeuf pošilja sla

»Tvoja dva spovedenca sta bila menda velika grešnika, ko sta se tako dolgo spovedovala,« se je norčeval Front de Boeuf. »Odkar sta izvedela, v čigave roke sta zašla, sta na vse pripravljena,« je odvrnil zakrinkani Cedric. »Kaj slišim? Saško govoriš!« se je začudil vitez. »Da, v angleškem samostanu so me vzgajili.« »Rajši bi, ko bi bil Norman. No, pa te bom tudi takega lahko porabil za svoj namen. Tole pismo ponesi v Lavoisierov grad ter mu povej, naj ga čimprej pošlje naprej v York. Sedaj pa stopi za menoj!«

Vitez je odvedel Cedrica k zadnjim grajskim vratom in skozi nje ven. »Torej stori, kakor sem ti velel. Če prideš srečno skozi gozd ter se vrneš s dobrimi novicami, se boš pri meni lahko dovolal vina, da ga ves tvoj samostan toliko ne premore!«

»Prav gotovo se vrnem!« je zagotavljal Cedric.

»Pravi! Za sedaj prej mi tole nagrado!« je dejal vitez ter Sasu ponudil zlatnik. »Če pa mojega naročila ne boš natanko tako izvršil, ti obenem s tvojo kuto še kožo potegnem s telesa!«

IVANHOE

»Brez skrbi!« je hladno odgovoril Cedric in odhitel. Komaj pa je napravil nekaj korakov, se je nenadno obrnil ter zalučal v viteza tisti zlatnik rekoč: »Tukaj imaš svoj smrdljivi denar, ti normanski pes! Z njim vred naj te vrag vzame!«

„Konzul“ Klausz izročeno sodišču

Maribor, 29. marca.

Največja senzacija za Maribor je danes afera »konzula« Klausza. Policija je zaključila preiskavo ter je možakarja včeraj izročila sodišču. Sele sedaj, ko se je v javnosti zvedelo za njegove goljufije in mahinacije, so se začeli oglašati pri policiji in sodišču ljudje vseh stanov iz Maribora in okolice, ki so imeli s Klauszom posla ter so po večini to poznanstvo tudi precej drago plačali. Tako je prišlo danes iz Zbelovega pri Poljčanah, kjer je imel Klausz svoj »sloviti« rudnik, sporočilo, da je zapustil samo tam doli okrog 200.000 din dolgov. Znal si je pridobiti zaupanje tamošnjih bogatejših domačinov, ki so »financirali« njegov rudnik. S sprječevali uglednih rudarskih kapacitet o visoki vrednosti zbelovskega premoža (v resnici jim je podtaknil v presojo kose premoža iz Porurja v Nemčiji) je znal prepričati domačine, da se nahajajo v njihovem kraju v zemlji bogati zakladi, ki jih bo Klausz dvignil ter z njimi osrečil vso okolico. Proti Klauszu je bilo samo ob koncu lanskega leta vloženi pri tukajšnjem sodišču 10 tožb, in sicer zaradi tega, ker ni plačal stanarine, hrane, ker je dolgoval natakarjem v kavarni in celo trafikant, pri katerem je jemal cigare na upanje, ga je tožil. — Največja zanimivost je ogromna korespondenca, ki jo je policija Klauszu zaplenila. Nešteto pism je iz vseh krajev Evrope, od odvetnikov in bančnikov ter bogatih zasebnikov, s katerimi je Klausz bil v stikih ter jih je skušal zainteresirati za svoje gospodarske načrte, zlasti za svoj zbelovski rudnik. Iz pism je razvidno, da so ga v Mariboru dostikrat obiskali razni inozemski gospodarski strokovnjaki, ki pa so menda kmalu uvideli, s kakšnim človekom imajo opravka. Zanimivo je, da je pisal tudi znamenitemu angleškemu čenikarju Bruce Lockhardu, pisu znanih spominov iz prevratne dobe angleške diplomacije. Dobil pa je od Lockharda odgovor, da se bavi samo z žurnalistiko in ne z gospodarskimi posli. Klauszova preteklost je še vedno precej zavita v temo, dasi je policiji priznal, da ni bil nikoli konzul. V Mariboru pa zatrjujejo nekatere osebe, da so dobile od svojih inozemskih znancev obvestilo, da je bil Klausz nekoč navaden krojač...

Ciganska bitka na Ižanskem

Ljubljana, 29. marca.

Ižanski orožniki so v nedeljo popoldne pripeljali v zapore okrožnega sodišča velikega, vitkega cigana Marka Hudoroviča, ki je bil rojen leta 1908 na Vrhniki pri Ljubljani in je oženjen. Vrhnika hinja Hudorovičev je zadnji čas postala prav velika nadloga za vso ljubljansko okolico, zlasti v podkrimskih naseljih. Hudoroviči, ki so znani kot nasilneži in veliki tatovi, so se zadnji čas klatili po Ižanskem. Ponoči v soboto je bila večja ciganska tolpa v gostilni posestnika Stankota Anzelca v Tomišlju. Močno so popivali in peli ciganske pesmi. Naposled pa jim je alkohol tako

švignil v glavo, da so se začeli silovito med seboj pripraviti in tudi domače izvivati. Posledica prepira je bil hud pretep. Razvila se je pravcata bitka. Močnejša skupina eiganov se je odstranila iz gostilne. Zunaj stoječi cigani so začeli toliči po gostilniških oknih in streljati skozi okna v gostilno. V gostilno so oddali kakih sto strelcev. Razbili so vsa okna in hišna vrata. Domači so to noč preživeli v velikem strahu in trepetu. Cigani pa so se nato spravili tudi na vaščane, ki so prihiteli na pomoč. Proti njim so oddali tudi več strelcev. Od domačinov je bil eden huje, drugi pa laže ranjen. Po napadu so se cigani razbežali, le eden, omenjeni Hudorovič je padel orožnikom v roke. Zadnji čas je bilo po ižanski okolici izvršenih več tatvin. Splošno je znano, da so Hudoroviči zagrešili tudi večje tatvine po raznih dolenskih krajih.

Kranj

Občni zbor krajevne organizacije JRZ Kranj bo drevi ob 8 v Ljudskem domu v Kranju.

Požar v Bitnem. V noči med zadnjo nedeljo in ponedeljkom okrog pol 1 je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Borštnika v Spod. Bitnem. Domačini so takoj prihiteli reševati živino in druge premičnine in poklicali okoliške gasilske čete. Poleg Borštnikovega poslopja je bilo gospodarsko poslopje gostilničarja Štesmana, na katero je ogenj švignil in upepelil tudi to poslopje. Škoda je le delno krita z zavarovalnico.

Anketa za veliko razstavo v Kranju. Predsednik občine Kranj g. Karel Cesenj sklicuje anketo za veliko razstavo, ki bi se naj priredila v letošnji jeseni v Kranju. Anketa bo v četrtek, 31. marca ob pol 7 zvečer v mestni posvetovalnici. Vabljeni so predstavniki društev, obrtnikov, trgovine in industrije.

Trbovlje

Rudarji pripravljajo pogajanja s TPD. Zadnjo nedeljo je bila v Trbovljah širša konferenca zastopnikov delavstva vseh rudarskih revirjev. Na konferenci so se napravili sklepi glede zahtev rudarskega delavstva pri TPD, na katere so vsi zastopniki vseh strokovnih organizacij in II. rudarske skupine soglasno zedinili. Zastopniki rudarjev so izjavili, da želijo, da se pogajanja za apnenčarje in cementne delavce pri TPD vodijo ločeno in zanje same posebej. Na razpravi, ki bo 5. aprila v Ljubljani, pa jih zelo zanima, koliko dobre volje bo pokazala TPD za nadaljnjo ureditev delovnega razmerja pri njej zaposlenega delavstva. Zato se bodo razprave seveda udeležili.

Članski sestanki JRZ bo prihodnjo nedeljo zjutraj v Društvenem domu. Poročala bosta gg. dr. Hodžar in član ban. sveta Križnik.

Kino Društveni dom bo predvajal od sobote do ponedeljka prelep film najnovejše produkcije »Sestra Marija«.

Štev. 15.040 — 1938.

Razpis služb

V smislu sklepa predsedstva Osrednjega zavoda za zavarovanje delavcev v Zagrebu z dne 22. marca 1938 pod čl. 6 sejnega zapisnika, se razpisuje s tem natečaj za izpolnitev:

1. pet mest pomožnih dnevničarjev z dovršeno pravno fakulteto s plačo 1200 din za prve tri mesece službovanja, nadalje pa s plačo 1350 din mesečno;
2. dveh mest pomožnih dnevničarjev z dovršeno filozofsko fakulteto in diplomu iz matematike s plačo 1200 din za prve tri mesece službovanja, nadalje pa s plačo 1350 din mesečno;
3. treh mest diplomiranih absolventov ekonomsko-komercialne visoke šole s plačo 1200 din za prve tri mesece službovanja, nadalje s plačo 1350 din mesečno;
4. desetih mest pomožnih dnevničarjev z dovršeno srednjo šolo oziroma trgovsko akademijo z maturo z mesečno plačo 1200 din;
5. štiridesetih mest pomožnih dnevničarjev z najmanj štirimi razredi srednje ali njej enake šole z mesečno plačo 1000 din.

Pogoji nastavitve so sledeči:

- a) Prosilci morajo biti državljani kraljevine Jugoslavije in obvladati morajo srbohrvatski in slovenski jezik;
- b) biti morajo stari 18 in ne več kot 35 let;
- c) biti morajo telesno, umsko in moralno sposobni za službovanje pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev;
- d) dokazati morajo neoporečnost življenja ter da niso bili odpušteni iz službe Osrednjega urada za zavarovanje delavcev ali iz kake druge javne službe;
- e) da niso pod kuratelo ali v konkurzu, da niso osumljeni ali pravomočno obsojeni zaradi

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu

zločinstva ali prestopka iz koristljubja ali izdaje prometne ali poslovne tajnosti (§ 186 ZOR-a).

Poleg tega se zahteva od prosilcev lepa pisava, za mesta pod 5. pa imajo prednost oni, ki so večji strojepisja.

Izbrane osebe bodo pozvane na nastop službe postopoma po službeni potrebi.

Prošnji mora vsak prosilec priložiti: rojstni list, domovnico, dokaz o dosedanjem poklicu, ter zdravstveno spričevalo, npr. spričevalo, šolska spričevala, potrdilo o zakonski zvezi, o starosti otrok. Zdravje se mora dokazati s spričevalom zdravnika Osrednjega urada za zavarovanje delavcev ali njegovih krajevnih organov, ali pa zdravnika državnih ali samoupravnih oblastev ter s še enim spričevalom, ki ga izda državni ali drugi javni dispanzer oziroma zdravnik-specialist za tuberkulozo.

Lastnoročno pisane in s polnimi dokazili opremljene prošnje morajo prosilci doposlati Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev najkasneje do vključno 23. aprila 1938 popoldne.

Na zakasnele in nezadostno opremljene prošnje se urad ne bo oziral.

Namestitve vseh izbranih oseb je začasna in trajna, v kolikor bi ne bilo službeno razmerje še prej razrešeno (§§ 4 in 11 pravilnika o službenem razmerju dnevničarjev) do 31. decembra 1938, ko preneha tako, da se morejo v letu 1939 ponovno sprejeti v službo, oziroma se jim more podaljšati nameščenje v mejah mest, odobrenih v proračunu za to leto.

Otvoritveno

predvojanje modelov

pomladne kolekcije 1938 za dame in gospoda

Vsredo 30. t. m. ob 5. uri pop. in 1/2 9. uri zvečer

Souvan-Co

Modni atelje za dame in gospode
Mestni trg 24.

Zaradi velikega zanimanja prosimo, da si pravočasno rezervirate prostore!

Hugo Wast: 9

Zlato večnega Juda

Včasih se pa kakega zobovja maža ni prijala in ubogi mornarji na Zaharijevih barkah so se morali streljati s financirajo po kanalih na obali in po vodnih kolenih v ustju reke. Toda taki pripetljaji so promet ustavili komaj za kak teden. Zaharija je ranjene ozdravil, mrtve pozabil in mazal se mastneje ali pa poskrbel, da so odstranili kaka manjša kolesa, ki se niso dala mazati, kakor je bilo treba. Kljub tem stroškom bi Blumenovo svilo v Buenos Airesu lahko prodajali za tretjino cene, katero je imelo blago, ki je prišlo v mesto skozi zakonito pristanišče. Toda Zaharija se je varoval, da bi svilo prodajal po tej ceni, da ne bi uničil svojih poštenih tekmecev. Znižal je ceno svojemu blagu na polovico, zaradi česar je lahko ubil dve muhi na mah; ni zaslužil več kakor dvajset odstotkov in ni do kraja uničil vseh poštenih trgovcev. Skušnja ga je bila naučila, da morejo sleparji trgovati samo zaradi poštenih ljudi.

Od svile je prešel na cigare, na čipke in na morfij. Dobre kupčije so kakor češnje: iz debla ene raste nove.

In tako je s pomočjo spretnih in molčečih ljudi, ki so spravljali v promet njegove strupe, odkril nove zlate poti.

Zapazil je, da prihaja med stišočimi priseljencev, ki jih na nezavarovane argentinski obale bruhajo evropske ladje, veliko odličnih dam, baronic in kontes z imeni, ki jih je težko izgovoriti in ki žele izkoristiti premoženje svojih oblik in svoja zveneča imena: kontesa Kozlovska, baronica Zytinška.

Opazil je pa tudi — kajti Zahariji ni ušla nobena podrobnost — da prestolniški gospodje prav radi puščajo svoj denar v rokavičarnah in

slasličarnah, kamor zahajajo mlade tujke s sanjnjimi imeni.

Ce so se tiste čase kake Eve ali Olge ali Abigaille odločile, da si spremene ime, so se zateleke k operam in se prekrščevale v Gilde, Norme, Aide.

Zdaj so opere padle v pozabljeno in dekletom bolj ugajajo angleško zveneča imena filmskih igralk.

Zaharija je bil prvi v Buenos Airesu, ki je spravljal v zvezo ti na videz neumni in vsakdanji dejstvi: romantično nagnjenje prestolniških gospodičev, zaradi katerih so mlade dame menjale imena in za zvok nekaterih priimkov med priseljenimi damami.

Se tisti dan, ko sta se izkrcali baronica Fanny Chmielnicka in kontesa Ida Gluckova, ki je prišla iz Amsterdama v tretjem razredu, ju je Zaharija Blumen poiskal v Priseljenskem hotelu, kamor ju je spravila državna radodarnost.

»Če dam tem damam nekaj srebra,« si je mislil deurnik, »da se bosta delali, kakor da me ne poznata in bosta imeli rokavičarne in slasličarne in evetličarne, bi potem s tistimi rdečelasimi dekletki, ki so prišla z istim parnikom in ki bi svoja svetopisemska imena zamenjala s kakimi arabskimi: Zaira, Saïda, Zelmira, naredil prav dober posel.«

Po tem naključju so nastale neštete trgovine po vseh mestnih predelih; v njih je polno odličnih dam, obelčenih v lesketajočo se svilo in z razkošnimi, ponarejenimi bisernimi ovratnicami.

Zaharija Blumen je vladal nad njimi naskrivaj in vsak teden je hodil s svojim zamaščenim kalkanom, črno brado in sključenim hrbotom delat po teh trgovinah obračune in spravljat dobičke.

Dobrišen del dobička je šel za mazanje zapletenega prestolniškega policijskega stroja. In ker ga je skušnja poučila, da nekatera kolesa ne vplivajo glasovite njegove maže, je Zaharija Blumen, preden je odprl novo trgovino, zmeraj prej obiskal okrožnega policijskega komisarja. In če je

Razno

Brezplačno zavojček

Dostalovega toaletnega bisera za poskušnjo. — Uspeh po prvi uporabi. Mozolji, ogrci, nečistosti obraza izginejo. Pošljite za stroške 3 din v znamkah, »Kemikalija«, Novi Sad 144. — V apotekah, drogerijah originalni karton 30 din.

VINA

Za teško delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani TELEFON ŠTEV. 25-73

Čitajte in širite »Slovenca«

SANDWICHES

COKOLADA

2 OKUSOMA

Union

ZAGREB

ugotovil, da moža ni moči omajati, se je iz tistega kraja rajši umaknil.

Temu dejstvu je treba pripisovati, da nekaterih predelov v mestu ni blagoslovil napredek. Po drugih pa je Zaharija ustanovljal toliko podružnic, da mu parkvici iz Evrope niso mogli dovažati dovolj baronic in kontes. Zato si jih je dal z vso naglico pošiljati iz svoje rodne zemlje.

Za svoje mlade uslužbenke je skrbel tako zelo, da mu je včasih kar glavo razganjalo. Večkrat je zaradi tega moral na razna potovanja po Evropi, da je dobil zanesljivih zastopnikov za oskrbo s tem blagom med odličnimi narodi.

Cez nekaj let je imel zadostne, da je videl, da je njegovo delo dovršeno. V zvezni prestolnici sam je imel štirideset ali petdeset podružnic, še več pa po mestih v notranjosti.

In svoje evropske in celo azijske agencije je snoval s tako vnemo, da je Buenos Aires kmalu postal glavno tržišče za neke določene vrste blaga. Cesarju, kar je cesarjevega.

Buenos Aires dolguje Zahariji Blumeni in nekaterim tujcem njegovega rodu zli sloves, ki ga uživa med listimi narodi, odkoder uvažajo baronice in modiste. Zaradi te trgovine in obrti je progla za Buenos Aires, »le chemin de Buenos Aires«, kakor pravijo Francozi, dala dosti snovi za komedije in operete, ki so pripomogle argentinskemu imenu do tako silnega, tako žalostnega bleśka...

Seveda je Zaharija Blumen vse te posle izvrševal po agentih, nižjih agentih, nadzornikih, pooblaščenih in zastopnikih, ki vsak zase niso nič vedeli, kakaj gre.

Njegov sloves bi bil trpel, če bi bila visoka prestolniška družba, ki se mu je posrečilo, da se je priskrbel za njene salone, prišla na to, da njegovo bogastvo izvira od baronic, ki so krasile in oživljale nekatero sunjive mestne četrti.

Zaharija je pazil na svoj ugled. Zelen je nastopal samo kot lastnik Banke Blumen. Stremel je tudi po tem, da bi dobil dostop v buenosaireški Veliki kahal.

Toda bodisi, da je kdo pomnil njegovo zgodbo v paraguajski vojni, bodisi da so ga njegovi posli tako zavzemali, da je ob njih pozabil varovati politične koristi svojega naroda — res je bilo, da v šestdesetem letu kot lastnik petdesetih milijonov pesosov ni imel prav nič vpliva na vlado velike države, ki mu jih je znesla v blagajno.

To se ni smelo več nadaljevati.

Lepega dne, ko so mu posli spet dovoljevali, da se je spomnil na usodo Izraelovo, je začel zahajati na borovanja, delil na vse strani denar in naklonjenost in v mesecu kislevu, v novembru, so ga na občnem zboru judovske soseske izbrali za volivca, za uda volivnega odbora, ki naj bi za naslednjo veliko noč določil tiste, ki bodo tvorili Veliki kahal.

Kako je delal tiste kratke mesece od novembra do velike noči? Res je le, da so skromnega volivca iz meseca kisleva v mesecu nizanu, aprilu, štirinajsti dan, na večer pred Pesahom, veliko nočjo, izvolili za uda Velikega kahal.

Naslednje leto je storil še korak in se dal postaviti za roša, poglavarja tajne ustanove, ki pomeni skupek vse izraelske moči.

Kakor veliko njegovih rojakov je tudi Zaharija Blumen izgubil vero v Boga Abrahamovega, Izakovega in Jakobovega, ohranil pa je zvestobo talmudu.

Navdajal ga je ponos njegovega rodu. Veroval je v Izraela, ki mu je namenjena oblast nad svetom. Premišljeval je zakon in njegove razlage, da bi mogel na zborih v sinagogi povzeti besedo.

Zagrizen je častil toro, ker tvori pet Mozesovih knjig, njena vsebina, ne le nauk, marveč tudi bojevito in slavno zgodovino njegovega ljudstva. Oboževal je Davidove psalme, kjer je našel med ljubezenskimi spevi in med kriki prerokove potrnosti kraljevske odločke narodnega slavospeva. Nad vse pa je ljubil preroke, oznanjevalce judovskega prerojenja. Med njimi zlasti Balaama, čigar usta so polna kletev na Izraela in polna blagovanja za pogumnega kralja Moabljanov.

Voz sodobnosti

z osmi na tečajih, auto z avromi, jekleni mi ko esi in n-polnjenimi gumami za tovore 700 do 8000 kg uporaben je pri vseh panogah gospodarstva, tudi po najslabih rotnih in kot tak najbolj ekonomično prevozno sredstvo današnjega časa. Ni več potrebnih opravk s kolesi, stezanjem šin, razdiranje karoserije itd. Varuje tovor. Zadrževajte prospekte.

Jamstvo osi, koles in gume: **R. LORANT, Hercegovska 2, Beograd**
Natančne informacije kakor tudi prevažanje na našem prostoru Zagreb, se jma od 2. 1. aprila 1938

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovniški oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonske, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakmo.

Službodob

Mesarskega pomočnika takoj sprejem — Jesih, Medvode (b)

Krojaškega pomočnika sprejem takoj — Alojzij Pucelj, Mokronog, Dol.

Služkinjo sprejem — Zglasiti se v Ljubljani, Moste, Društvena ulica 16 (b)

Dobrega lesostrugarja za vajeza takoj sprejme Rojina Franc, Kolodvorska ulica 8. (v)

Prodajalko sprejem takoj — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zmožna« 4870 (b)

Vešče mizarje in elektrotehniko in železostugarje ter ličnice išče za takoj Prva jugoslovanska tovarna vagonov v Slavenskem Brodu (b)

Instalac. in kleparskega pomočnika s prakso, zmožnega samostojnega dela, sprejem za stalno. — Franc Šramek, klepar, Tržič.

Veliko zastopstvo avtomobilov najbolj znane znamke išče za vodstvo svoje velike avtomobilne delavnice mladega, vrlega, spretnega in energičnega
moistra-poslovođio
jugoslovanskega državljana, s perfektnim znanjem tudi nemškega jezika. Pismene ponudbe v obeh jezikih s sliko poslati na »Insertac oglasni zavod, Zagreb, Jelačićev trg 4, pod šifro »Pouzdana sila«

+
TVRDKA LOVRO DEMŠAR
sporoča, da je v ponedeljek, dne 28. marca 1938, po težkem trpljenju umrla njena dolgoletna in marljiva službenka, gospa
PAVLA MALI
Pogreb bo v sredo, dne 30. marca 1938, ob 2 popoldne izpred mrtvaške veže Sploš. bolnišnice
Zvesto sodelavko bo ohranila trrdka v trajnem spominu!
Ljubljana, dne 29. marca 1938

+
Umrla nam je naša dobra mamica, stara mamica, tašča, gospa
PAVLA MALI
Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 30. marca 1938, ob 2 pop. iz mrtvaške veže Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu
Ljubljana, dne 29. marca 1938
ŽALUJOČI OTROCI

Denar

BANČNO KOM. ZAVOD MARIBOR
Aleksandrova cesta 40
kupi takoj in plača najbolje

hranilne knjižice bank in hranilnic, vrednostne papirje: 3% obveznice, bone, srečke, delnice itd. valute vseh držav. Prodaja srečk državne razredne loterije.

Hranilne knjižice vrednostne papirje, delnice, 3% obveznice vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini. Kupoprodaja nepremičnin Kupujte srečke državne razredne loterije v moji kolekturi »Vrele srečke«.

AL. PLANINSEK LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14.

Glasba

HEINEL-HEROLD dsoj. zal. hranice glasbi **MARIBOR št 102**

Din 15.—

nova gramofonska plošča svetovne znamke po izbiri **8 novih plošč sortiranih samo Din 100.—** Dokler traja zaloga

Večepič fernejeva c. 25. Ljubljana

Prodamo

Voluharje preženeš uspešno z Zello pasto Tuba z navodilom 15,50 din, 1/4 kg doza 75 din. — Sever & Komp., Ljubljana. (1)

Svetovno znane nemške znamke

»BRENABOR« dvokolesa petkrat kromirana in odporno emajlirana, z nezlomljivim okvirjem dobite po ugodnih obročnih odplačilih pri tvrdki **KLEINDIENST & POSCH** Maribor, Aleksandrova 44.

Sveže najfinije norveško ribje olje iz lekarne **dr. G. Piccolija** v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Zelo ugodno

lahko se kupite moške obleke, prevzete od bivše konfekcijske trgovine Maček, kakor: moške modne in športne obleke, več vrst hlač, površnikov in deške mornarske pomladne obleke. Zglasite se v trgovini **P. Magdič**, Aleksandrova cesta št. 1. (1)

TEL. 2951
DRVA PREMOČ IV. SCHUMI DOLENJSKA CESTA

VAŠA BRADA JE TRDA KAKOR ŠČETKA
... in poizkusili ste že dvajset vrst mila dozdevna »za britje«, eno je drago, drugo izpod cene. Izgubili ste čas in denar...
... Ali iz dragega izkustva pridobili ste vendar korist. Prepričali ste se da obstoja samo eno milo za britje s katerim
postane britje užitek:
GIBBS ali ORIGINALNI!
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: **Hinko Mayer i drug, Zagreb.**

Ugodna prilika! Češke Giorgete po Din 24.— dobite pri **Trpinu - Maribor** Vetrinjska ulica št. 15

Ivan Krauos MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA 13
Za polovanje — za vsakdanjo rabo

»Slovenčeva« podružnica Ljubljana, Tyrševa cesta (palača Poštni dom)

»ZVONČEK« terpentini 5 din — V zalogi milarne Vodnikov trg (vogal pod Iemenatom) (1)

KOLESA najnovejši letošnji modeli v največji izbiri že od **Din 550.—** naprej.
Nova trgovina Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske svete)
Bukova drva na pol suha - vsako količino prodam. Cena po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenca« pod št 4859

Prava eifurtska semena uradno preizkušena, dobite v trgovini M. Vidmajer - Cankarjevo nabrežje št. 3, podružnica Tyrševa c. 51, ter na stojnici Nabrežje 20. septembra. (1)

Kočija eno in dvovrstna, naravno lakirana, ugodno napredaj. — Kamnik, Maistrova ulica 3. (1)

Posteljne mreže izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje **ALOJZ ANDLOVIC**, Gregorčičeva ulica 5, pri Napoleonovem spomeniku

Radio Programi Radio Ljubljana
Sreda, 30. marca: 11.30 Spušcanje prve jugoslov. torpedovke v morje (prenos iz Splita) — 12 Radijski šramek — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Operni odlomki (plošče) — 14 Napovedi — 16 Mladinska ura: Novi smisel narodnih običajev (g. prof. Niko Kuret) — 18.20 Sevdalinke (plošče) — 18.40 Belgrad, ki umira in vestja v novo življenje (g. Vlad. Regally) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Kiplingova dela in njihov pomen za našo mladino (ar. Marja Ilić-Agapov) — 19.50 Sab — 20 Koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani Dirigent prof. L. M. Škerjanc — 21 Klavirski koncert (plošče) — 21.15 Šramek kvartet »Škrjanček« — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za oddih (plošče).

Drugi programi
Sreda, 30. marca: Belgrad: 20 Vok. koncert, 20.30 Humor, 21.30 Vok. koncert, 22.20 Violina in kitara — Zagreb: 20 Ljubljana — Budimpešta: 20.30 Mozartova opera »Don Juan«, 24.10 Ork. koncert — Rim - Bari: 17.15 Komorna glasba, 21 Simfon. koncert — Praga: 21 Ork. koncert — Varšava: 21 Postra glasba, 22 Orkest. koncert — Sofija: 20.30 Lahka glasba, 21 Verdijeva opera »Aida« — Berlin: 19.10 Korcačnice in valčki, 20 Zab. glasba, 20.30 Simfon. koncert — Königsberg: 19.10 Puccinijeva opera »Tosca« — Hamburg: 20.10 Nedišova opereta »Poljska kri« — Bratislava: 20.10 Goethejev »Egmont« — Lipsko: 20 Solistični in ork. koncert —

ZAHVALA
Za številna sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi naše ljubljenske **IRIS**
se vsem najiskreneje zahvalujemo. — Najlepša zahvala tudi za poklonjeno cvetje, ki je krasilo mrtvaško posteljo našega angeljčka.
Maribor, dne 29. marca 1938.
Zaluoja družina **Rene Schwab**.

+
Vsemogočni je poklical k sebi po večno plačilo našega dobrega očeta, starega očeta, tasta, gospoda
FRANJO GRIZOLDA
posesnika na Smolniku
v 87. letu starosti, previdnega s tolažili svete vere. Pogreb blagopokojnika bo v četrtek, 31. marca 1938, ob 3 popoldne.
Ruše — Smolnik, 30. marca 1938
ZALUJOČI OSTALI

Zahvala
Vsem, ki ste sočustvovali ob bridki izgubi naše predrage mame, gospe
Marije Meršol
ki ste jo tolažili v boleznih, jo spemili na njeni poslednji poti ali na kakršenkoli drug način počastili njen spomin, se tem potom najiskreneje zahvalujemo. Globoko zahvalo izrekamo našim prijateljem duhovnikom, ki ste se nepozabne pokojnice spominjali ali se je boste spominjali pri sveti daritvi, prečistiti duhovščini za spremstvo, posebno pa g. dekanu J. Faturju za številne tolažilne obiske ob času njene bolezni in za vso duhovno pomoč. — Vsem: Bog plačaj!
Ljubljana, dne 30. marca 1938.
Rodbina dr. V. Meršol in ostalo sorodstvo.